

ĢENERĀLADVOKĀTA FILIPA LEŽĒ [PHILIPPE LÉGER]

SECINĀJUMI,

sniegti 2004. gada 28. oktobrī¹

Satura rādītājs

I — Prāvas fakti	I - 6693
II — Tiesvedības Pirmās instances tiesā un pārsūdzētie spriedumi	I - 6696
III — Tiesvedība Tiesā un prasījumi apelācijā	I - 6696
IV — Par apelācijas sūdzībām	I - 6696
A — Par pirmo pamatu, kurš balstās uz apstrīdētā sprieduma pamatojuma trūkumu	I - 6697
B — Par otro pamatu, kurš balstās uz jēdziena “saskaņota darbība” pārkāpumu	I - 6701
C — Par trešo pamatu, kurš balstās uz apstrīdētā sprieduma pamatojuma trūkumu	I - 6704
D — Par ceturto pamatu, kurš balstās uz kļūdām to noteikumu interpretācijā un piemērošanā, kas attiecas uz naudas soda uzlikšanu	I - 6708
E — Par piekto pamatu, kurš balstās uz kļūdām pārkāpuma ilguma novērtējumā . .	I - 6713
F — Par sesto pamatu, kurš balstās uz tiesību uz aizstāvēšanos, vienlīdzīgas attieksmes principa un tiesiskās palāvbības aizsardzības principa pārkāpumu . . .	I - 6718
V — Par pretapelāciju	I - 6726
A — Par pirmo pamatu, kurš balstās uz pierādījumu sagrozišanu	I - 6729
B — Par otro pamatu, kurš balstās uz nosacījumu pārkāpumu attiecībā uz atbildības par viena uzņēmuma rīcību pāreju otram uzņēmumam	I - 6732

1 — Oriģinālvaloda — franču.

C — Par trešo pamatu, kurš balstās uz prasību par tiesībām uz aizstāvēšanos pārkāpumu	I - 6733
D — Par ceturto pamatu, kurš balstās uz faktu būtisku neprecizitāti un pierādījumu sagrozīšanu	I - 6735
VI — Lietas atkārtota izskatīšana Eiropas Kopienų Tiesā	I - 6736
VII — Par prasības pieteikumu pirmajā instancē	I - 6736
VIII — Par tiesāšanās izdevumiem	I - 6739
IX — Secinājumi	I - 6740

1. Šīs lietas ir par apelācijas sūdzībām, kuras iesniedza sabiedrības *Compañía Española para la Fabricación de Aceros Inoxidables, SA (Acerinox)* (turpmāk tekstā — “*Acerinox*”), *Krupp Thyssen Stainless GmbH* (turpmāk tekstā — “*KTS*”) un *ThyssenKrupp Acciai Speciali Terni SpA* (turpmāk tekstā — “*AST*”), par Eiropas Kopienų Pirmās instances tiesas 2001. gada 13. decembra spriedumiem “sakašējuma piemaksas” lietās². Šīs lietas attiecas uz aizliegtu vienošanos par cenu nerūsējošā tērauda nozarē.

māk samazināt naudas sodu tiem uzņēmumiem, kuri atzina pārkāpuma esamību, nekā tiem, kuri vienīgi atzina faktus pēc būtības.

3. Pirms šie pamati tiek pārbaudīti, jāatgādina prāvas fakti un it īpaši saiknes, kas vieno dažādus attiecīgos uzņēmumus. Šim saiknēm ir nozīme apelācijas sūdzību izskatīšanā.

I — Prāvas fakti

2. Viens no pamatiem, kuru izvirzīja lietas dalībnieki, izraisa interesantu jautājumu par uzņēmumu sadarbību ar Eiropas Kopienų Komisiju administratīvajā procedūrā. Tādējādi būs jānosaka, vai Komisija var ievēroja-

4. *Krupp Thyssen Nirosta GmbH* (turpmāk tekstā — “*KTN*”) ir sabiedrība, kas reģistrēta saskaņā ar Vācijas tiesībām un kura tika izveidota 1995. gada 1. janvārī *Thyssen Stahl AG* (turpmāk tekstā — “*Thyssen Stahl*”) un *Fried Krupp AG Hoesch-Krupp* (turpmāk tekstā — “*Krupp*”) darbību nerūsējošā tērauda plakano izstrādājumu nozarē koncentrācijas rezultātā. 1997. gada 16. septembrī tās reģistrētais nosaukums tika no-mainīts uz *KTS*.

2 — Spriedums apvienotajās lietās T-45/98 un T-47/98 *Krupp Thyssen Stainless GmbH* un *Acciai speciali Terni SpA*/Komisija (*Recueil*, II-3757. lpp.), saukts arī par “apstrīdēto spriedumu” vai “spriedumu lietā *KTS* un *AST*/Komisija”, un lietā T-48/98 *Compañía Española para la Fabricación de Aceros Inoxidables, SA (Acerinox)*/Komisija (*Recueil*, II-3859. lpp.), saukts arī par “apstrīdēto spriedumu” vai “spriedumu lietā *Acerinox*/Komisija”.

5. *AST* ir sabiedrība, kas reģistrēta saskaņā ar Itālijas tiesībām un kuras viena no pamatdarbībām ir nerūsējošā tērauda plakano izstrādājumu ražošana. Tā tika izveidota 1994. gada 1. janvārī, kad Itālijas grupas *ILVA* darbība tika sadalīta trīs atsevišķos uzņēmumos. 1994. gada 21. decembrī Komisija atļāva vairākiem uzņēmumiem, tajā skaitā *Krupp* un *Thyssen Stahl*, kopīgi iegūt *AST*. 1995. gada decembrī *Krupp* palielināja tās kapitāldaļas *AST* no 50 % līdz 75 % un vēlāk, 1996. gada 10. maijā, ieguva visas *AST* kapitāldaļas. Šīs kapitāldaļas vēlāk tika nodotas *KTN*, kas kļuva par *KTS*.

6. *Acerinox* ir Spānijas sabiedrība, kas darbojas nerūsējošā tērauda un it īpaši plakano izstrādājumu nozarē.

7. 1995. gada 16. martā pēc ziņām preses izdevumos un pēc patērētāju sūdzībām Komisija saskaņā ar EOTK līguma 47. pantu no vairākiem nerūsējošā tērauda ražotājiem pieprasīja sniegt informāciju par to īstenoto kopējo cenu paaugstināšanu, sauktu par "sakausējuma piemaksu".

8. Sakausējuma piemaksa ir cenas paaugstinājums, ko aprēķina pēc sakausējuma materiālu cenām un pieskaita nerūsējošā tērauda pamata cenai. Izmaksas par sakausējuma

materiāliem, ko izmanto nerūsējošā tērauda ražošanā (niķelis, hroms un molibdēns), veido būtisku ražošanas izmaksu daļu. Turklāt šo materiālu cenas ir ārkārtīgi mainīgas.

9. Pamatojoties uz saņemto informāciju, Komisija 1995. gada 19. decembrī 19 sabiedrībām nosūtīja paziņojumu par iebildumiem.

10. 1996. gada decembrī un 1997. gada janvārī pēc tam, kad Komisija bija veikusi virkni pārbažu uz vietas, dažu uzņēmumu advokāti vai pārstāvji informēja Komisiju par savu vēlmi sadarboties. Šajā nolūkā paziņojumus Komisijai 1996. gada 17. decembrī nosūtīja *Acerinox*, *ALZ NV*, *Avesta Sheffield AB* (turpmāk tekstā — "*Avesta*"), *KTN* un *Usinor SA* (turpmāk tekstā — "*Usinor*" vai "*Ugine*"), kā arī *AST* 1997. gada 10. janvārī.

11. 1997. gada 24. aprīlī Komisija nosūtīja šiem uzņēmumiem, kā arī *Thyssen Stahl*, jaunu paziņojumu par iebildumiem, kas aizstāja 1995. gada 19. decembra paziņojumu.

12. 1998. gada 21. janvārī tā pieņēma Lēmumu 98/247/EOTK par EOTK līguma 65. panta piemērošanas procedūru (Lieta IV/35.814 — Sakausējuma piemaksa)³.

13. Atbilstoši šim lēmumam 1993. gadā strauji samazinājās sakausējumu materiālu un nerūsējošā tērauda cenas. Kad, sākot ar 1993. gada septembri, niķeļa cenas palielinājās, ražotāju peļņa ievērojami samazinājās. Reagējot uz šo situāciju, vairums nerūsējošā tērauda izstrādājumu ražotāju 1993. gada 16. decembra Madrides sanāksmē (turpmāk tekstā — "Madrides sanāksme") vienojās saskaņoti paaugstināt savas cenas, mainot sakausējuma piemaksas aprēķināšanas parametrus. Šajā nolūkā, sākot ar 1994. gada 1. februāri, tie nolēma piemērot sakausējuma piemaksu, kas aprēķināta pēc formulas, kura pēdējo reizi izmantota 1991. gadā, kā atsauces vērtību par sakausējuma materiāliem visiem ražotājiem pieņemot 1993. gada septembra cenu, kad niķelis sasniedza vēsturiski zemāko cenu.

14. Strīdīgajā lēmumā ir noteikts, ka sakausējuma piemaksu, kas aprēķināta pēc jaunajām atsauces vērtībām, visi ražotāji, sākot ar 1994. gada 1. februāri, piemēroja tirdzniecībā Eiropā, izņemot Spāniju un Portugāli.

15. Strīdīgā lēmuma 1. pantā Komisija atzina, ka *Acerinox*, *ALZ NV*, *AST*, *Avesta*, *Krupp* (sākot ar 1995. gada 1. janvāri, *KTN*), *Thyssen Stahl* (sākot ar 1995. gada 1. janvāri, *KTN*) un *Usinor* no 1993. gada decembra līdz 1996. gada novembrim *Avesta* gadījumā, bet pārējo uzņēmumu gadījumā — līdz lēmuma pieņemšanas dienai, pārkāpa EOTK līguma 65. panta 1. punktu, saskaņoti grozot un piemērojot atsauces vērtības sakausējuma piemaksas aprēķināšanas formulā. Šādas darbības mērķis un sekas bija konkurences ierobežošana un kropļošana kopējā tirgū.

16. Strīdīgā lēmuma 2. pantā Komisija noteica šādus naudas sodus:

— <i>Acerinox</i> :	ECU 3 530 000,
— <i>ALZ NV</i> :	ECU 4 540 000,
— <i>AST</i> :	ECU 4 540 000,
— <i>Avesta</i> :	ECU 2 810 000,
— <i>KTN</i> :	ECU 8 100 000,
— <i>Usinor</i> :	ECU 3 860 000.

³ — OV L 100, 55. lpp. (turpmāk tekstā — "strīdīgais lēmums" vai "Lēmums").

II — Tiesvedības Pirmās instances tiesā un pārsūdzētie spriedumi

17. Ar prasības pieteikumiem, kas iesniegti 1998. gada 11. martā un 1998. gada 13. martā, *KTS*, *AST* un *Acerinox* cēla prasību Pirmās instances tiesā.

18. Katra no prasītājām prasīja atcelt strīdīgo lēmumu un, pakārtoti, atcelt uzlikto naudas sodu vai samazināt tā summu.

19. Pirmās instances tiesa daļēji apmierināja šīs prasības. Spriedumā lietā *KTS* un *AST*/Komisija tā atcēla strīdīgā lēmuma 1. pantu tiktāl, ciktāl tas piedēvēja *KTN* atbildību par *Thyssen Stahl* izdarīto pārkāpumu, un samazināja *KTS* un *AST* uzlikto naudas sodu līdz EUR 4 032 000. Spriedumā lietā *Acerinox*/Komisija Pirmās instances tiesa samazināja *Acerinox* uzlikto naudas sodu līdz EUR 3 136 000.

III — Tiesvedība Tiesā un prasījumi apelācijā

20. Ar prasības pieteikumiem, kas Tiesas kancelejā iesniegti attiecīgi 2002. gada 22. februārī (lieta C-57/02 P), 2002. gada

28. februārī (lieta C-65/02 P) un 2002. gada 5. martā (lieta C-73/02 P), *Acerinox*, *KTS* un *AST* iesniedza apelācijas sūdzības par iepriekš minētajiem spriedumiem.

21. Katra no prasītājām prasa atcelt apstrīdēto spriedumu un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Turklāt *Acerinox* un *KTS* lūdz Tiesu atkārtoti izskatīt prāvu un atcelt strīdīgo lēmumu vai vismaz samazināt tām uzlikto naudas sodu.

22. Lietā C-65/02 P Komisija iesniedza pretapelāciju par spriedumu lietā *KTS* un *AST*/Komisija. Tā Tiesai prasa atcelt šo spriedumu tiktāl, ciktāl tā atcēla strīdīgo lēmumu (daļā, kas attiecas uz *Thyssen Stahl* izdarīto pārkāpumu) un samazināja *KTN* uzlikto naudas sodu. Tāpat Komisija prasa Tiesai piespriest *KTS* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

IV — Par apelācijas sūdzībām

23. Savu prasījumu pamatošanai trīs sabiedrības kā prasītājas izvirza divus atcelšanas pamatus:

— kļūdas pārkāpuma ilguma novērtējumā un

- tiesību uz aizstāvēšanos, vienlīdzīgas attieksmes principa un tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpums.
24. *KTS* un *AST* turklāt izvirza citu pamatu, kurš balstās uz kļūdām to principu interpretācijā un piemērošanā, kas attiecas naudas soda uzlikšanu.
25. *Acerinox* savas apelācijas sūdzības atbalstam izvirza trīs papildu pamatus:
- kļūdas tās argumentu novērtējumā un apstrīdētā sprieduma pamatojuma trūkums;
 - jēdziena “saskaņota darbība” pārkāpums un
 - apstrīdētā sprieduma pamatojuma trūkums.
26. Es sāksu ar *Acerinox* izvirzīto pamatu izskatīšanu (A–C daļa), pēc tam izskatīšu *KTS* un *AST* kopīgo pamatu (D daļa) un beigšu ar trīs sabiedrību kā prasītāju kopīgo pamatu izskatīšanu (E un F daļa).
- A — Par pirmo pamatu, kurš balstās uz apstrīdētā sprieduma pamatojuma trūkumu
27. Pirmajā instancē *Acerinox* apgalvoja, ka Komisija neiesniedza pierādījumus par nolīguma vai saskaņotas darbības pastāvēšanu attiecībā uz sakausējuma piemaksas piemērošanu Spānijas tirgū.
28. Pirmās instances tiesa noraidīja šo pamatu šādu iemeslu dēļ:
- “29. Jāatgādina, ka strīda gadījumā par konkurences noteikumu pārkāpuma esamību Komisijai ir pienākums pierādīt pārkāpumus, ko tā konstatējusi, un sniegt pierādījumus, kas pienācīgi apstiprina faktu esamību par šādu pārkāpumu [..].
30. Tomēr, tiklīdz ir ticis konstatēts, ka uzņēmums piedalījās sanāksmēs [..] ar acīmredzamu negatīvu ietekmi uz konkurenci, šim uzņēmumam ir pienākums sniegt pierādījumus, ka tā līdzdalība šādās sanāksmēs bija bez jebkāda nolū-

- ka ierobežot konkurenci, pierādot, ka tas ir darījīs zināmu saviem konkurentiem to, ka piedalās citā nolūkā nekā viņi [..].
31. Šajā lietā netiek apstrīdēts, ka prasītāja piedalījās 1993. gada 16. decembra Madrides sanāksmē, kuras laikā [..] daži nerūsējošā tērauda plakano izstrādājumu ražotāji vienojās par identiskas atsaucis vērtības sakausējuma piemaksas aprēķina formulā izmantošanu no viena un tā paša datuma un tādējādi par galīgās cenas noteikšanu šiem izstrādājumiem, pārkāpjot EOTK līguma 65. panta 1. punktu.
32. Tomēr ir jānoskaidro, vai prasītāja pietiekami ir pierādījusi savu attālināšanos no šīs vienošanās un tādējādi nevar tikt vainota EOTK līguma 65. panta 1. punkta pārkāpšanā.
33. [Attiecībā uz Spānijas tirgu], netiek apstrīdēts [..], ka šajā [Madrides] sanāksmē *Acerinox* pauda savu gribu nepiemērot sakausējuma piemaksu Spānijā tajā dominējošo ekonomisko apstākļu dēļ.
34. [Šajā sakarā] Lēmuma 27. apsvērumā ir teikts [..], ka [minētajā] sanāksmē "*Acerinox* paziņoja savu nodomu nepiemērot piemaksu Spānijā, jo tā uzskatīja, ka šis pasākums nepalīdzētu palielināt pieprasījumu un ka tam nebūtu pozitīva ietekme uz Spānijas industriju, kura ir ieslīgusi dziļā krīzē".
35. Tiktāl, ciktāl nav apstrīdams, ka kopš Madrides sanāksmes dienas prasītāja attālinājās no vienošanās par sakausējuma piemaksu attiecībā uz Spānijas tirgu, fakts vien, ka tā piedalījās šajā sanāksmē, nevar būt kā pierādījums, kas apstiprina tās dalību vienošanās par sakausējuma piemaksas atsaucis vērtības noteikšanu tirgū, pārkāpjot EOTK līguma 65. panta 1. punktu.
36. Tā kā šādas vienošanās mērķis Madrides sanāksmē bija pretējs *Acerinox* interesēm attiecībā uz Spānijas tirgu, tad tikai pierādījums tam, ka šis uzņēmums ir uzņēmies piemērot sakausējuma piemaksu savā iekšzemes tirgū, būtu kā pierādījums tā dalībai vienošanās attiecībā uz Spāniju [..].
37. No lietas materiāliem ir skaidrs, ka [..] *Avesta* ar 1994. gada 14. janvāra faksu informēja savas meitas sabiedrības, to-

starp to, kas atradās Spānijā, par zināmu konkurentu pieņemto nostāju attiecībā uz sakausējuma piemaksas piemērošanas datumu to iekšzemes tirgos. It īpaši attiecībā uz *Acerinox* ir noteikts:

“*Acerinox* ir paziņojusi, ka sakausējuma piemaksas piemēros no 1994. gada 1. aprīļa (jā, no aprīļa!)” [“*Acerinox* have announced that surcharges will be applied from 1st april 1994 (yes April!!!)”].

38. Šajā sakarā prasītāja neapstrīd tai piedēvēto izteikumu patiesumu, bet vienīgi apgalvo, ka šāds paziņojums vēl skaidrāk norāda, ka nekāds nolīgums vai saskaņota darbība nepastāvēja Madrides sanāksmes dienā attiecībā uz sakausējuma piemaksas atlikto piemērošanu Spānijā. Tik un tā šāds paziņojums ir pierādījums tam, ka 1994. gada 14. janvārī *Acerinox* jebkurā gadījumā ir izteikusi savu nodomu Spānijā piemērot sakausējuma piemaksu saskaņā ar noteikumiem, par kuriem vienojās attiecīgās sabiedrības Madrides sanāksmē, un tādējādi pievienojās kartelim.

45. No visa iepriekš minētā izriet, ka prasītāja ir uzskatāma par vienošanās dalībnieci [...] tiktāl, ciktāl šī vienošanās attiecās uz sakausējuma piemaksas piemērošanu Spānijā, kopš tās dalības vienošanās, bet ne vēlāk kā no 1994. gada 14. janvāra [...].”

29. Savā pirmajā apelācijas sūdzības pamatā *Acerinox* pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā atzina *Acerinox* dalību vienošanās attiecībā uz Spānijas tirgu un kā pierādījumu šai dalībai uzskatīja *Avesta* 1994. gada 14. janvāra faksu.

30. *Acerinox* atgādina, ka Pirmās instances tiesā tā izteikti apstrīdēja šī faksa saturu un tādējādi šī faksa pierādījuma nozīmi. Uzskatot šo dokumentu kā pierādījumu tās dalībai vienošanās, neatbildot uz tās argumentiem, Pirmās instances tiesa tādējādi pārkāpa tai uzlikto pienākumu norādīt pamatojumu.

31. Kā es norādīju lietā Beļģija/Komisija⁴, Tiesa reti ir izmantojusi iespēju definēt Pirmās instances tiesas pienākuma norādīt pamatojumu saturu. Taču pašreizējā judikatūra ļauj izcelt dažus principus.

[..]

4 — 2003. gada 11. septembra spriedums lietā C-197/99 P (*Recueil*, I-8461. lpp., manu secinājumu 65.–68. punkts).

32. Var uzskatīt, ka sprieduma pamatojumam skaidri un nepārprotami ir jāatklāj Pirmās instances tiesas argumentācija, lai attiecīgās personas varētu saprast pieņemtā lēmuma pamatojumu un Tiesa — īstenot savu tiesas kontroli⁵. Attiecībā uz prasību, kas pamatota ar EKL 230. pantu vai ar EOTK līguma 33. pantu, pienākums norādīt pamatojumu acīmredzot ietver to, ka Pirmās instances tiesai ir jāpārbauda prasītāja izvirzītie atcelšanas pamati un jāizklāsta iemesli, kas pamudināja noraidīt pamatu vai atcelt apstrīdēto aktu.

33. Tomēr ir skaidri redzams, ka, lai varētu juridiski korekti atbildēt par atcelšanas pamatu, Pirmās instances tiesai vispirms ir pareizi jāizprot šis pamats. Ja Pirmās instances tiesa kļūdās attiecībā uz prasītāja izvirzītā pamata nozīmi, tā kļūdaini var atzīt šo pamatu par nepieņemamu⁶ vai kļūdaini noraidīt pēc būtības citu pamatu, nevis to, kas patiesībā tika izvirzīts⁷. Abos gadījumos Pirmās instances tiesa neizpilda tai uzlikto pienākumu norādīt pamatojumu, jo tā neatbild par pamatu, kuru patiesībā izvirzījis prasītājs.

34. Šajā gadījumā es uzskatu, ka Pirmās instances tiesa pieļāva šādu kļūdu.

35. Apstrīdētā sprieduma 36.–38. punktā tā atzina, ka *Acerinox* piedalījās vienošanās tiktāl, ciktāl tā attiecās uz Spānijas tirgu. Par šādas dalības pierādījumu tā uzskatīja *Avesta* 1994. gada 14. janvāra faksu, kurā ir norādīts, ka "*Acerinox* ir paziņojusi, ka piemaksas piemēros no 1994. gada 1. aprīļa (jā, no aprīļa!)", un to, ka saskaņā ar Pirmās instances tiesas viedokli "prasītāja neapstrīdēja to izteikumu patiesumu, kas tai tika piedēvēti".

36. Tātad pretēji tam, kas tika norādīts spriedumā, *Acerinox* skaidri apstrīdēja šī faksa saturu. Savā prasībā tā norādīja, ka "ši informācija attiecībā uz prasītājas "paziņojumu" [...] bija neprecīza" un ka "nekāds tāds "paziņojums" netika veikts"⁸.

37. Pat ja, kā mēs redzēsīm⁹, šie iebildumi nebija pietiekami pārliecinoši, tie tomēr tika izteikti: Pirmās instances tiesā *Acerinox*

5 — Šajā sakarā skat. 1998. gada 14. maija spriedumu lietā C-259/96 P *Padome/De Nil un Impens* (*Recueil*, I-2915. lpp., 32.–34. punkts) un 2001. gada 17. maija spriedumu lietā C-449/98 P *IECC/Komisija* (*Recueil*, I-3875. lpp., 70. punkts), kā arī 1995. gada 19. jūlija rīkojumu lietā C-149/95 P(R) *Komisija/Antillean Container Line u.c.* (*Recueil*, I-2165. lpp., 58. punkts); 1996. gada 14. oktobra rīkojumu lietā C-268/96 P (R) *SCK un FNK/Komisija* (*Recueil*, I-4971. lpp., 52. punkts) un 1998. gada 25. jūnija rīkojumu lietā C-159/98 P(R) *Antilles néerlandaises/Padome* (*Recueil*, I-4147. lpp., 70. punkts).

6 — 1994. gada 29. jūnija spriedums lietā C-298/93 P *Klinke/Eiropas Kopienų Tiesa* (*Recueil*, I-3009. lpp., 21.–25. punkts).

7 — Turpat (19. un 20. punkts).

8 — Prasības pieteikums, ko *Acerinox* iesniedza lietā T-48/98 (9. punkts). Tāpat skat. *Acerinox* iesniegto replikas rakstu šajā lietā (10. punkts).

9 — Skat. šo secinājumu 203.–209. punktu.

apstrīdēja 1994. gada 14. janvāra *Avesta* faksa saturu un tādējādi pierādījuma nozīmi.

41. Pirmās instances tiesas argumentācija bija šāda:

38. Šādos apstākļos es uzskatu, ka Pirmās instances tiesa nevarēja atsaukties uz šo dokumentu kā uz pierādījumu, nepaskaidrojot iemeslu, kādēļ prasītājas iebildumi ir noraidāmi. Neatbildot uz prasītājas izteiktajiem argumentiem, tā pārkāpa pienākumu norādīt pamatojumu saskaņā ar Eiropas Kopienas Tiesas Statūtu 36. un 53. pantu.

“29. Jāatgādina, ka strīda gadījumā par konkurences noteikumu pārkāpuma esamību Komisijai ir pienākums pierādīt pārkāpumus, ko tā konstatējusi, un sniegt pierādījumus, kas pienācīgi apstiprina faktu esamību par šādu pārkāpumu [..].

39. Es tādēļ ierosinu Tiesai atcelt apstrīdēto spriedumu šajā jautājumā. Taču tā kā šī atcelšana ir tikai daļēja, ir jāveic prasītāju citu izvirzīto pamatu pārbaude¹⁰.

[..]

B — *Par otro pamatu, kurš balstās uz jēdziena “saskaņota darbība” pārkāpumu*

40. Attiecībā uz [sakausējuma piemaksas piemērošanu Eiropas Kopienas valstīs, izņemot Spāniju], prasītājas argumenti [..] ir balstīti uz nepareizu priekšstatu par prasībām, kas paredzētas EOTK liguma 65. panta 1. punktā, attiecībā uz pierādījumiem.

40. Otrs atcelšanas pamats attiecas uz sprieduma lietā *Acerinox/Komisija* 29.–45. punktu.

41. Jāatzīst, ka prasītāja nav sniegusi pierādījumus par to, ka Madrides sanāksmē tā attālinājās no citiem sanāksmes dalībniekiem, atklājot savu nodomu nepiemērot sakausējuma piemaksu Eiropas Kopienas valstīs, izņemot Spāniju. Šajā sakarā no lietas materiāliem tieši

10 — Šajā sakarā skat. 2003. gada 2. oktobra spriedumu lietā C-196/99 P *Aristrain/Komisija* (*Recueil*, I-11005. lpp., 102. punkts).

pretēji izriet, ka savā 1996. gada 17. decembra paziņojumā, sniedzot atbildes uz Komisijas jautājumiem, prasītāja nepapgalvoja, ka Madrides sanāksmē būtu pieņēmusi tādu pašu nostāju, kāda tika pieņemta attiecībā uz sakausējuma piemaksu Spānijā [..].

ņota darbība, kuras mērķis bija identiskas atsaucēs vērtības izmantošana un piemērošana sakausējuma piemaksas aprēķina formulā.

[..]

42. Turklāt no šī paša paziņojuma izriet, ka prasītāja piemēroja sakausējuma piemaksu tās izstrādājumiem sākot ar 1994. gada februāri — Dānijā, vēlāk, sākot ar martu — Vācijā, Norvēģijā un Zviedrijā, sākot ar aprīli — Īrijā, Portugālē, Apvienotajā Karalistē un Itālijā, visbeidzot Francijā un Beļģijā — sākot ar 1994. gada maiju.

45. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, jāuzskata, ka prasītāja ir piedalījusies vienošanās sākot ar 1993. gada 16. decembri, Madrides sanāksmes datumu, tiktāl, ciktāl šī vienošanās attiecās uz tās sakausējuma piemaksas piemērošanu Kopienas dalībvalstīs, izņemot Spāniju, kas aprēķināta, balstoties uz atsaucēs vērtību, par kuru vienojušies uzņēmumi [..].”

43. Tādējādi prasītāja nevarēja lietderīgi apgalvot, ka šo sakausējuma piemaksu vienādošana ar tām, ko piemēroja citi ražotāji šajā tirgū, notika tikai paralēlas rīcības sakarā ar nerūsejošā tērauda plakano izstrādājumu tirgus oligopolistisko struktūru un EOTK līguma 60. pantā paredzēto pārskatāmības noteikumu dēļ. Kaut arī saskaņā ar judikatūru paralēla rīcība nevar tikt uzskatīta kā pierādījums saskaņotai darbībai, izņemot gadījumus, kad saskaņotā darbība ir vienīgais pieņemamais izskaidrojums šādai rīcībai, [..], tik un tā šajā gadījumā Komisija ir sniegusi pierādījumu tam, ka starp attiecīgajiem uzņēmumiem pastāvēja iepriekš saska-

42. Savā otrajā pamatā *Acerinox* pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā nepareizi lietoja jēdzienu “saskaņota darbība” EOTK līguma 65. panta 1. punkta nozīmē.

43. Tā atgādina, ka saskaņā ar judikatūru šis jēdziens ietver ne tikai saskaņotu darbību starp attiecīgajiem uzņēmumiem, bet arī rīcību tirgū pēc šādas saskaņotas darbības un cēloņsakarību starp šiem diviem elementiem.

44. Tomēr apstrīdētā sprieduma 43. punktā Pirmās instances tiesa atzina, ka prasītāja piedalījās pārkāpumā, nekonstatējot cēloņsakarību starp Madrides sanāksmi un tās rīcību tirgū.

45. Sākotnēji ir jānorāda, ka pretēji tam, ko ierosina *Acerinox*, Pirmās instances tiesa neuzskatīja pārkāpumu kā "saskaņotu darbību" EOTK liguma 65. panta 1. punkta nozīmē. Tā atsaucās tikai uz "vienošanos", nepaskaidrojot, vai tā ir uzskatāma par nolīgumu vai par saskaņotu darbību. Taču, pat ja *Acerinox* uzskats attiecībā uz kvalifikāciju tiktu pieņemts, tās pamats tik un tā ir noraidāms.

46. Tā ir taisnība, ka saskaņā ar judikatūru¹¹ jēdziens "saskaņota darbība" papildus saskaņotai darbībai starp uzņēmumiem ietver arī rīcību tirgū pēc šādas saskaņotas darbības un cēloņsakarību starp šiem diviem elementiem. Tādēļ nav apstrīdams, ka šī jēdziena interpretācijas nolūkos nevar uzskatīt, ka saskaņota darbība noteikti ietekmē arī to uzņēmumu rīcību, kas tajā piedalījās¹².

11 — Skat. it īpaši 1999. gada 8. jūlija spriedumu lietā C-49/92 P Komisija/*Amic Participazioni* (*Recueil*, I-4125. lpp., 118. un 119. punkts) un lietā C-199/92 P *Hüls*/Komisija (*Recueil*, I-4287. lpp., 161. punkts).

12 — Iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/*Amic Participazioni* (119. punkts).

47. Tomēr atbilstoši tai pašai judikatūrai Tiesa uzskata, ka, "ja vien var pierādīt pretējo, kas ir attiecīgo tirgus dalībnieku pienākums, ir jāpieņem, ka uzņēmumi, kas piedalās saskaņotajā darbībā un paliek aktīvi tirgū, ņem vērā informāciju, ar kuru tie apmainās ar saviem konkurentiem, nosakot savu rīcību šajā tirgū"¹³. Tiesa paskaidroja, ka šāds pieņēmums bija savienojams ar nevainīguma prezumpcijas principu¹⁴, kā arī ar noteikumiem, kas piemērojami attiecībā uz pierādīšanas pienākumu¹⁵.

48. No iepriekš minētā izriet, ka Pirmās instances tiesa ir tiesīga pieņemt, ja vien nevar pierādīt pretējo, kas ir attiecīgā uzņēmuma pienākums, ka saskaņotā darbība ietekmēja pušu rīcību tirgū¹⁶.

49. Tomēr šajā lietā *Acerinox* nepierādīja un pat neapgalvoja, ka tā iesniegusi pretējus pierādījumus Pirmās instances tiesai.

50. Tiktāl, ciktāl Komisija bija iesniegusi pierādījumus par iepriekš saskaņotu darbību

13 — Iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/*Amic Participazioni* (121. punkts) un lietā *Hüls*/Komisija (162. punkts).

14 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Hüls*/Komisija (149., 150. un 168. punkts).

15 — Turpat (167. un 168. punkts).

16 — Skat. Pirmās instances tiesas 2000. gada 15. marta spriedumu apvienotajās lietās T-25/95, T-26/95, no T-30/95 līdz T-32/95, no T-34/95 līdz T-39/95, no T-42/95 līdz T-46/95, T-48/95, no T-50/95 līdz T-65/95, no T-68/95 līdz T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 un T-104/95 *Cimenteries CBR* u.c./Komisija (*Recueil*, II-491. lpp., 1865., 1910. un 1938. punkts).

starp attiecīgajiem uzņēmumiem, Pirmās instances tiesa tādēļ varēja pārliecinoši pieņemt, ka prasītāja ņēma vērā informāciju, ar kuru bija apmainījusies, lai noteiktu savu rīcību tirgū, un ka tādējādi tā piedalījās kartelī attiecībā uz valstīm, izņemot Spāniju.

51. Pretēji *Acerinox* apgalvotajam Pirmās instances tiesa tādējādi nepieļāva tiesību kļūdu jēdziena “saskaņota darbība” interpretācijā un piemērošanā.

C — *Par trešo pamatu, kurš balstās uz apstrīdētā sprieduma pamatojuma trūkumu*

52. Ar savu trešo pamatu *Acerinox* pārmēt Pirmās instances tiesai nepietiekamu pamatojumu sprieduma lietā *Acerinox*/Komisija 90. punktā.

53. Pirmajā instancē *Acerinox* apgalvoja, ka Komisijas uzliktie naudas sodi bija nesamērīgi. Saskaņā ar tās teikto Komisija nebija tiesīga noteikt vienveidīgu naudas soda apmēra aprēķināšanas sākotnējo summu visām attiecīgajām sabiedrībām, jo pastāvēja būtiskas atšķirības iepriekš minēto sabiedrību lielumā.

54. Pirmās instances tiesa noraidīja šo argumentu šādu iemeslu dēļ:

“77. Jāatgādina [..], ka Lēmumā Komisija noteica attiecīgajiem uzņēmumiem piemērojamā naudas soda apmēru un jo īpaši prasītājam, piemērojot metodi, kas definēta [vadlīnijās par naudas soda noteikšanu, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un EOTK līguma 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp.) (turpmāk tekstā — “vadlīnijas”)].

78. Saskaņā ar šo metodi Komisija kā naudas soda apmēra sākotnējo summu izmanto summu, kas noteikta, atsaucoties uz pārkāpuma smagumu [..]. Šajā sakarā pārkāpumi tiek iedalīti trīs kategorijās, proti, “sīkāki pārkāpumi” [..], “smagi pārkāpumi” [..] un “sevišķi smagi pārkāpumi” [..].

[..]

80. Katrā no iepriekš minētajām trim kategorijām [..] atsevišķos gadījumos var būt vajadzība izsvērt piemērojamā naudas soda apmēru, lai ņemtu vērā nodarījuma īpašo nozīmi un līdz ar to katra

- uzņēmuma nodarītā kaitējuma reālo ietekmi uz konkurenci, īpaši gadījumos, kad uzņēmumi, kuri izdarījuši viena veida konkurences pārkāpumus, būtiski atšķiras pēc apjoma, un rezultātā piemērot naudas soda apmēra sākotnējo summu atkarībā no katra uzņēmuma īpašā raksturojuma (1. punkta A daļas sestais apakšpunkts).
81. Šajā gadījumā Komisija, ņemot vērā pārkāpuma smagumu, uzskatīja, ka naudas soda apmēra aprēķināšanas sākotnējai summai vajadzētu būt 4 miljoniem ECU visiem attiecīgajiem uzņēmumiem [..]. [Izvērtējot], vai "būtiskas atšķirības" pastāvēja starp uzņēmumiem, kuri tika iesaistīti pārkāpumā, Komisija uzskatīja, ka visi uzņēmumi ir liela apjoma un ka tādējādi nebija nepieciešams diferencēt piemērojamā naudas soda apmēra sākotnējās summas attiecībā uz pārkāpuma smagumu [..].
87. Prasītājas arguments par to, ka naudas sodi tika uzlikti, neņemot vērā attiecīgo uzņēmumu varu, pamatojoties uz to tirgus daļām, arī ir noraidāms.
88. Protams jāatzīst, ka uzņēmuma tirgus daļas ir būtiskas, lai noteiktu to, kā tas var ietekmēt tirgu, bet tām nevar būt noteicoša nozīme tajā ziņā, lai secinātu, ka uzņēmums pieder iespaidīgai ekonomiskai vienībai [..].
89. Tomēr saskaņā ar pastāvīgo judikatūru viens no elementiem, uz kuru pamata var tikt novērtēts pārkāpuma smagums, atkarībā no apstākļiem var būt izstrādājumu daudzums un cena, attiecībā uz kuriem tika izdarīts pārkāpums, kā arī uzņēmuma lielums un ekonomiskā vara [..].
90. Tādējādi šajā gadījumā Komisija bija tiesīga balstīties jo īpaši uz attiecīgo uzņēmumu lielumu un ekonomisko varu, atzīstot, ka tie visi bija lieli uzņēmumi, iepriekš norādot, ka seši no attiecīgajiem uzņēmumiem ražoja vairāk nekā 80 % no nerūsējošā tērauda gala produkcijas izstrādājumiem Eiropā (Lēmuma 9. apsvērums). Šajā sakarā prasītājas veiktais savas tirgus daļas salīdzinājums, aptuveni 11 %, ar *Ugine*, *AST* un *Avesta*, aptuveni attiecīgi 18 %, 15 % un 14 %, neatklāj "būtisku atšķirību" starp šiem uzņēmumiem vadlīniju 1. punkta A daļas sestā apakšpunkta nozīmē, kas pamatotu vajadzību piemērot diferencētu pieeju pārkāpuma smaguma vērtējumā.

91. Šādos apstākļos prasītājai uzliktā naudas soda apmērs nevar tikt uzskatīts kā nesamērīgs [..].”

55. *Acerinox* apgalvo, ka iepriekš minētā sprieduma 90. punkts nav pietiekami motīvēts divu iemeslu dēļ.

56. Pirmkārt, šis pamatojums neatklāj iemeslus, kāpēc Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka prasītājas tirgus daļu salīdzināšana ar *Usinor*, *AST* un *Avesta* tirgus daļām neatklāja ne “būtisku atšķirību” starp šiem uzņēmumiem, ne prasīto atšķirības pakāpi, lai atbilstu kritērijam, ko piemēroja Pirmās instances tiesa.

57. Otrkārt, Pirmās instances tiesa nebija tiesīga, izvērtējot naudas soda aprēķināšanas atbilstību vadlīnijām, aprobežoties ar pārbaudi par to, vai pastāvēja “būtiska atšķirība” starp attiecīgajiem uzņēmumiem. Šādas atšķirības pastāvēšana ir tikai viens no gadījumiem, kad ir pamatota naudas soda apmēra izsvēršana, lai ņemtu vērā uzņēmumu, kas piedalījās pārkāpumā, attiecīgo nozīmi.

58. Attiecībā uz pirmo argumentu ir jāatgādina, ka sprieduma pamatojumam skaidri un nepārprotami ir jāatklāj Pirmās instances

tiesas argumentācija, lai attiecīgās personas varētu saprast pieņemtā lēmuma pamatojumu un Tiesa — izmantot savu tiesas kontroli¹⁷. Tāpat ir jāatgādina, ka attiecībā uz prasību, kas pamatota ar EOTK līguma 33. pantu, pienākums norādīt pamatojumu prasa, lai Pirmās instances tiesa pārbauda prasītāja izvirzītos pamatus un izklāsta iemeslus, kas pamudināja noraidīt pamatu vai atcelt apstrīdēto aktu.

59. Spriedumā lietā *Connolly/Komisija*¹⁸ un iepriekš minētajā spriedumā lietā *Beļģija/Komisija* Tiesa tomēr noteica robežas šim pienākumam atbildēt uz izvirzītajiem pamatiem. Tā uzskatīja, ka sprieduma pamatojums ir jāizvērtē, ņemot vērā katras lietas konkrētos apstākļus¹⁹, un nevar prasīt, lai Pirmās instances tiesa detalizēti atbild uz katru prasītājas izvirzīto argumentu²⁰. Šis pienākums detalizēti atbildēt vairs nepastāv tad, kad prasītājas arguments nav pietiekami skaidrs un precīzs vai kad tas nav pamatots ar detalizētiem pierādījumiem²¹. Es uzskatu, ka šis pienākums tāpat beidz pastāvēt arī tad, kad atbilde uz prasītāja argumentu ir tik acīmredzama, ka nav nepieciešams nekāds paskaidrojums.

60. Šajā gadījumā saskaņā ar apstrīdētā sprieduma 90. punktu Pirmās instances tiesai

17 — Skat. šo secinājumu 32. punktu.

18 — 2001. gada 6. marta spriedums lietā C-274/99 P (*Recueil*, I-1611. lpp.).

19 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Connolly/Komisija* (120. punkts).

20 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Connolly/Komisija* (121. punkts) un lietā *Beļģija/Komisija* (81. punkts).

21 — Turpat.

ar atšķirību starp prasītājas tirgus daļu un citu attiecīgo sabiedrību tirgus daļām nebija pietiekami, lai to atzītu par "būtisku atšķirību" saskaņā ar vadlīniju 1. punkta A daļas sesto apakšpunktu.

64. Ir zināms, ka saskaņā ar vadlīnijām²³, ja pastāv "būtiska atšķirība uzņēmumu lielumā", tad tas ir tikai viens no gadījumiem, kad ir pamatota naudas soda apmēra izsvēršana; pārējie gadījumi vadlīnijās nav skaidri paredzēti.

61. Tomēr pretēji *Acerinox* es uzskatu, ka Pirmās instances tiesai nevajadzēja paskaidrot kritēriju, kuru tā izmantoja, "lai izdarītu šādu secinājumu [vai] noteiktu atšķirības pakāpi, kāda atbilst [šim] kritērijam"²².

65. Tāpat *Acerinox* Pirmās instances tiesā atsaucās tikai uz šo gadījumu tāpēc, ka apgalvoja, ka Komisijai bija pienākums izvērtēt naudas soda apmēru, jo pastāvēja "būtiskas atšķirības sabiedrību lielumā"²⁴.

62. Bija skaidrs, ka, lai kāds būtu jēdziena "būtiska atšķirība uzņēmumu lielumā" saturs vadlīniju 1. punkta A daļas sestā apakšpunkta nozīmē, no 3 % līdz 7 % atšķirība starp attiecīgo sabiedrību tirgus daļām nekādā ziņā nevarētu tikt atzīta par tādu atšķirību, kuras dēļ Komisijai būtu jāizsver piemērojamā naudas soda apmērs saskaņā ar vadlīnijām. Atbilde uz šo argumentu tādējādi bija tik acīmredzama, ka nebija nepieciešams nekāds papildu paskaidrojums.

66. Līdz ar to *Acerinox* izvirzītā apgalvojuma mērķis ir uzlikt Pirmās instances tiesai pienākumu pēc savas iniciatīvas pārbaudīt visus elementus, kas var pamatot naudas soda izsvēršanu. Apgalvojot, ka Pirmās instances tiesa nevarēja aprobežoties ar pārbaudi par to, vai pastāvēja būtiska atšķirība uzņēmumu lielumā, tā kā šādas atšķirības pastāvēšana bija tikai viens no vadlīnijās paredzētajiem gadījumiem, *Acerinox* būtībā apgalvo, ka pienākums norādīt pamatojumu uzlikt Pirmās instances tiesai šādus pienākumus:

63. Runājot par *Acerinox* otro argumentu, arī tas man liekas nepamatots.

23 — Atzīmēsim, ka vadlīniju likumība ir tikusi izvērtēta 2005. gada 28. jūnija spriedumā apvienotajās lietās C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P *Dansk Rorindustri u.c./Komisija* [Krājums, I-5425. lpp.], kurās ģenerāladvokāts Tizzano [Tizzano] sniedza savus secinājumus 2004. gada 8. jūlijā.

24 — *Acerinox* iesniegtais prasības pieteikums lietā T-48/98 (19. lpp.).

22 — *Acerinox* apelācijas sūdzība (46. punkts).

- iedomāties visus iespējamus gadījumus, kuros saskaņā ar vadlinijām var tikt izsvērts naudas soda apmērs, lai ņemtu vērā katra uzņēmuma īpašo nozīmi;
 - iedomāties visus argumentus, kurus varētu izvirzīt *Acerinox*, lai apstrīdētu Komisijas lēmumu atteikties veikt šādu izsvēršanu;
 - pārbaudīt Komisijas lēmuma likumību attiecībā uz šādi definētajiem kritērijiem.
67. Manuprāt, pat ja prasības pieteikums ir iesniegts Tiesas neierobežotas kompetences tiesvedībā atbilstīgi EKL 229. pantam vai EOTK līguma 36. panta otrajai daļai, prasība norādīt pamatojumu neuzliek tādu pienākumu Kopieņu tiesai. *Acerinox* jebkurā gadījumā nav norādījusi nevienu tādu faktu, kas ļautu to apšaubīt.
68. Es tāpēc ierosinu Tiesai noraidīt trešo pamatu kā acīmredzami nepamatotu.
- D — *Par ceturto pamatu, kurš balstās uz kļūdām to noteikumu interpretācijā un piemērošanā, kas attiecas uz naudas soda uzlikšanu*
69. Ceturtais pamats ir vērstis pret sprieduma lietā *KTS* un *AST/Komisija* 189.–192. punktu.
70. Pirmās instances tiesā *KTS* un *AST* pārmeta Komisijai, ka tā *KTN*, *AST* un *Thyssen Stahl* noteica trīs atsevišķus naudas sodus. Tās apgalvoja, ka, tā kā šīs sabiedrības bija saistītas vienā grupā, Komisijai bija jānosaka naudas sods tikai *KTN*, tā vienlaikus aptverot *KTN*, *AST* un *Thyssen Stahl* darbību.
71. Pirmās instances tiesa noraidīja šo argumentu šādu iemeslu dēļ:
- “189. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru uzņēmuma konkurenci deformējošo rīcību var piedēvēt tā mātes sabiedrībai tad, kad tas autonomi nav noteicis savu rīcību tirgū, bet ir īstenojis galvenokārt

ši mātes uzņēmuma dotos norādījumus, jo īpaši ņemot vērā ekonomiskās un juridiskās saiknes, kas tos vieno [..].

190. Šajā gadījumā jāatgādina [..], ka uzņēmumu *AST* kopīgi ieguva *Krupp* un Itālijas konsorcijs. Vēlāk, 1995. gada decembrī, *Krupp* palielināja tās kapitāldaļas *AST* no 50 % līdz 75 % un pēc tam, 1996. gada 10. maijā, ieguva visas *AST* kapitāldaļas. Šīs kapitāldaļas pēc tam tika nodotas *KTN*, vēlāk *KTS*.

191. Taču prasītājas nedz apgalvoja, nedz arī vēl jo vairāk pierādīja, ka pēc tās pārņemšanas *AST* piedalījās Lēmumā minētajā vienošanās, pamatojoties uz tās mātes sabiedrības dotajām instrukcijām, nevis autonomi. Jāatzīmē turpretim, ka tās neapstrīd to, ka rīkojās neatkarīgi visu vienošanās laiku.

192. Šis pamats tādējādi ir noraidāms.”

72. Savā apelācijas sūdzībā *KTS* un *AST* izteica trīs iebildumus par Pirmās instances tiesas argumentāciju.

73. Pirmkārt, tās uzskata, ka Pirmās instances tiesa neievēroja vienlīdzīgas attieksmes principu. Minētās sabiedrības uzskata, ka tad, kad Komisija nosaka naudas soda apmēru, pamatojoties uz iepriekš noteiktu pamatsummu, vienlīdzīgas attieksmes princips prasa, lai šī summa ir vienāda visiem uzņēmumiem, kas ir piedalījušies pārkāpumā. Tomēr šajā gadījumā Pirmās instances tiesa atzina, ka varēja gadīties tā, ka vienam un tam pašam uzņēmumam (proti, *KTS*) varēja tikt uzlikts divas reizes lielāks naudas sods nekā iepriekš noteiktā pamatsumma (vienreiz *AST* un vienreiz *KTN*, kas kļuva par *KTS*).

74. Otrkārt, *AST* apgalvo, ka Pirmās instances tiesa nepareizi piemēroja Kopienų tiesības. Saskaņā ar tās teikto šai tiesai vajadzēja piemērot 1998. gada 14. maija Pirmās instances tiesas spriedumu lietā *Stora Kopparbergs Bergslags/Komisija*²⁵, saskaņā ar kuru pārkāpums, ko izdarīja meitas sabiedrība, var tikt piedēvēts mātes sabiedrībai tad, kad pēdējā nevarēja nezināt par tās meitas sabiedrības konkurenci deformējošu rīcību. Ja Kopienų tiesības šajā gadījumā būtu piemērotas pareizi, naudas sods būtu jānosaka tikai *KTN*, jo pēdējā zināja par tās meitas sabiedrības, *AST*, konkurenci deformējošu rīcību.

75. Visbeidzot, *KTS* apgalvo, ka Pirmās instances tiesa neizpildīja tās pienākumu norādīt pamatojumu un rīkojās netaisni, jo tā nepārbaudīja *KTS* pamatu par atsevišķa naudas soda noteikšanu *Thyssen Stahl* un *KTN*.

76. *KTS* atzīst, ka apstrīdētā sprieduma 55.–68. punktā Pirmās instances tiesa jau atcēla strīdīgo lēmumu tiktāl, ciktāl tas piedēvēja *KTN* pārkāpumu, ko izdarīja *Thyssen Stahl*²⁶. Taču tā uzsver, ka šī atcelšana notika procesuālās kārtības dēļ, proti, tika pārkāptas *KTN* tiesības uz aizstāvēšanos. Tādējādi nav nekas, kas kavētu Komisiju atsākt administratīvo procedūru, novēršot šo pārkāpumu, un pieņemt lēmumu, kas būtu pēc būtības identisks strīdīgajam lēmumam. *KTS* no iepriekš minētā secina, ka, neņemot vērā šī lēmuma atcelšanu *KTN* tiesību uz aizstāvēšanos pārkāpuma dēļ, Pirmās instances tiesai bija jāpārbauda arī tās izvirzītais pamats.

77. Attiecībā uz pirmo iebildumu, manuprāt, tas ir balstīts uz acīmredzami nepareizu jēdziena “uzņēmums” izpratni.

78. Ir zināms, ka konkurences tiesībās jēdziens “uzņēmums” nozīmē “ekonomisku vienību attiecīgā nolīguma nozīmē, pat ja no juridiskā viedokļa šī ekonomiskā vienība sastāv no vairākām fiziskām vai juridiskām personām”²⁷. Šajā sakarā Tiesa uzskata, ka mātes sabiedrība un tās meitas sabiedrība veido ekonomisku vienību tad, kad meitas

sabiedrība “autonomi nenosaka savu rīcību tirgū, bet īsteno galvenokārt mātes sabiedrības dotās instrukcijas”²⁸.

79. Tomēr šajā gadījumā Pirmās instances tiesa konstatēja, ka *AST* rīkojās autonomi visu pārkāpuma laiku. Pārkāpuma laikā *AST* un *KTN* bija tādējādi divi atsevišķi uzņēmumi un nevis, kā apgalvoja *AST*, viena ekonomiska vienība. Pirmās instances tiesa tādējādi nepārkāpa vienlīdzīgas attieksmes principu, jo saskaņā ar šo principu naudas soda pamatsumma bija vienāda visiem uzņēmumiem, kuri piedalījās pārkāpumā, tajā skaitā *AST* un *KTN*.

80. Attiecībā uz otro iebildumu jāatgādina vispirms, ka sabiedrību *AST* pārņēma *KTN* pārkāpuma laikā, un ir jānodala laika periods pirms šīs pārņemšanas un laika periods pēc tās.

81. Attiecībā uz laika periodu pirms pārņemšanas ir pietiekami atzīmēt, ka 2000. gada 16. novembra spriedumā lietā *Stora Kopparbergs Bergslags/Komisija*²⁹ Tiesa atcēla Pirmās instances 1998. gada 14. maija spriedumu iepriekš minētajā lietā *Stora Koppar-*

26 — Šajā sakarā skat. šo secinājumu 154.–156. punktu.

27 — 1984. gada 12. jūlija spriedums lietā C-170/83 *Hydrotherm* (*Recueil*, 2999. lpp., 11. punkts).

28 — 1972. gada 14. jūlija spriedums lietā 48/69 *ICI/Komisija* (*Recueil*, 619. lpp., 133. punkts). Tāpat skat. 1974. gada 31. oktobra spriedumu lietā 15/74 *Sterling Drug* (*Recueil*, 1147. lpp., 41. punkts); lietā 16/74 *Winthrop* (*Recueil*, 1183. lpp., 32. punkts); 1988. gada 4. maija spriedumu lietā 30/87 *Bodson* (*Recueil*, 2479. lpp., 19. punkts); 1989. gada 11. aprīļa spriedumu lietā 66/86 *Ahmed Saeed Flugreisen* un *Silver Line Reisebuero* (*Recueil*, 803. lpp., 35. punkts) un 1996. gada 24. oktobra spriedumu lietā C-73/95 P *Vithol* Komisija (*Recueil*, I-5457. lpp., 16. punkts).

29 — Spriedums lietā C-286/98 P (*Recueil*, I-9925. lpp., 39. punkts).

bergs Bergslags/Komisija tajā pašā punktā, uz kuru atsaucās *AST*. Tiesa skaidri atzina — ar to, ka mātes sabiedrība zināja par tās meitas sabiedrības piedalīšanos kartelī pirms tās pārņemšanas, nebija pietiekami, lai piedēvētu tai atbildību par minētās meitas sabiedrības izdarītajiem pārkāpumiem šajā laika periodā.

84. Patiesi, 2000. gada 16. novembra spriedumā lietā *KNP BT*/Komisija³¹ Tiesa, šķiet, izmantoja mazliet savādāku kritēriju, kas ir līdzīgs *AST* ieteiktajam apzināšanās kritērijam. Šajā lietā Tiesa atzina, ka mātes sabiedrība bija atbildīga par tās meitas sabiedrības izdarīto pārkāpumu laika periodā pēc tās pārņemšanas, pamatojoties uz to, ka, pašai piedaloties pārkāpumā ar citas meitas sabiedrības starpniecību, tā “zināja un noteikti arī piekrita [tās pirmās meitas sabiedrības] dalībai pārkāpumā”³².

82. Tādējādi Pirmās instances tiesai nevar pārņemt to, ka tā nepiemēroja tās iepriekš minētajā spriedumā lietā *Stora Kopparbergs Bergslags*/Komisija pieņemto kritēriju.

85. Taču šī nelielā atšķirība judikatūrā (vai no pirmā skata šķietamā atšķirība) nekādi neietekmē atbildi uz *AST* otro iebildumu.

83. Attiecībā uz laika periodu pēc pārņemšanas ir jāatgādina, ka izšķirošais kritērijs ir tas, vai meitas uzņēmums rīkojās autonomi vai pamatojoties uz tā mātes sabiedrības dotajām instrukcijām. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru “uzņēmuma konkurenci deformējošo rīcību var piedēvēt citam uzņēmumam tad, kad tas autonomi nav noteicis savu rīcību tirgū, bet ir īstenojis galvenokārt šī mātes uzņēmuma dotos norādījumus, it īpaši ņemot vērā ekonomiskās un juridiskās saiknes, kas tos vieno”³⁰.

86. Neņemot vērā to, ka Tiesa nav apstiprinājusi apzināšanās kritēriju savā turpmākajā judikatūrā, *AST* katrā ziņā nav pierādījusi, ka šāds kritērijs ietver pienākumu Komisijai veikt pārbaudi līdz pašai mātes sabiedrībai. Citiem vārdiem, *AST* nav pierādījusi, ka, pat pieņemot, ka apzināšanās kritērijs būtu jāpiemēro, Komisijai līdz ar to ir jāpiedēvē meitas sabiedrības konkurenci deformējošā rīcība mātes sabiedrībai.

30 — 2000. gada 16. novembra spriedums lietā C-294/98 P *Metsä-Serla u.c./Komisija* (*Recueil*, I-10065. lpp., 27. punkts). Tāpat skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *ICI/Komisija* (132. un 133. punkts); 1983. gada 25. oktobra spriedumu lietā *107/82 AEG/Komisija* (*Recueil*, 3151. lpp., 49. punkts); 1995. gada 6. aprīļa spriedumu lietā C-310/93 P *BPB Industries un British Gypsum/Komisija* (*Recueil*, I-865. lpp., 11. punkts, kā arī manī secinājumi šajā lietā, 20.–31. punkts); 2000. gada 16. novembra spriedumu lietā C-279/98 P *Cascades/Komisija* (*Recueil*, I-9693. lpp., 77. punkts, kā arī ģenerāladvokāta Mišo [Mitsch] secinājumi šajā lietā, 59. punkts) un iepriekš minēto spriedumu lietā *Aristrain/Komisija* (96. punkts).

31 — Lieta C-248/98 P (*Recueil*, I-9641. lpp., 71.–74. punkts).

32 — Turpat (73. punkts, ceturtdaļa).

87. Man turpretim liekas, ka pat šādā gadījumā atbildības piedēvēšanai par pārkāpumu mātes sabiedrībai būtu jābūt tikai kā Komisijai pieejamai izvēles iespējai. Jebkurš cits risinājums lielā mērā atņemtu Komisijai izvērtēšanas pilnvaras, ko likumdevējs un Kopienų Tiesa tai ir piešķīrusi attiecībā uz naudas sodiem³³.

88. Šādā situācijā es uzskatu, ka, lai kāds kritērijs būtu bijis pieņemts (efektīva kontrole vai apzināšanās), Pirmās instances tiesa nepieļāva tiesību kļūdu, atzīstot, ka *AST* konkurenci deformējošā rīcība laika periodā pēc tās pārņemšanas varēja tikt piedēvēta *AST*, nevis *KTN*.

89. Visbeidzot, runājot par trešo iebildumu, man vajadzētu atgādināt, ka viena no Pirmās instances tiesas, kā arī Tiesas galvenajām problēmām ir, cik vien iespējams, samazināt tiesvedības laiku un to spriedumu garumu. *KTS* neatbalsta šādu apsvērumu.

90. Tās apgalvojums raisa secinājumu, ka, nolemjot atcelt aktu formāla vai procesuāla pārkāpuma dēļ, Kopienų tiesai tomēr ir jāturpina pārbaudīt citus izvirzītos pamatus attiecībā uz lietas būtību, lai noteiktu, vai iestāde — atbildētāja varēs pieņemt identisku lēmumu par jaunas administratīvas procedūras pabeigšanu.

91. Ir skaidrs, ka šāds apgalvojums nav pieņemams tiktāl, ciktāl tas neatbilst pamatu racionalitātes principam, kas ir piemērojams tiesvedībā saistībā ar aktu likumību.

92. Saskaņā ar šo principu tiesai, kas lemj par likumību, tad, kad tā nolemj atbalstīt pamatu un atcelt apstrīdēto aktu, vairāk nav pienākuma pārbaudīt citus pieteikuma iesniedzēja izvirzītos pamatus. Tā var aprobežoties ar sava lēmuma par atcelšanu pamatošanu tikai ar vienu no prasītāja izvirzītajiem pamatiem.

93. Patiesi dažos gadījumos Kopienų tiesa, neņemot vērā tās lēmumu atcelt apstrīdēto aktu, ir nolēmusi turpināt pārbaudīt arī citus prasītāja izvirzītos iebildumus. Tomēr tai ir pilnīgas tiesības pašai izlemt, vai tiesvedības laba pārvaldība attaisno šādu lēmumu, un tai nekādā ziņā nevar uzlikt pienākumu veikt šādu pārbaudi vai pamatot tās izvēli šajā sakarā.

33 — Attiecībā uz šīm pilnvarām skat. it īpaši Pirmās instances tiesas 1995. gada 6. aprīļa spriedumu lietā T-150/89 *Martinelli*/Komisija (*Recueil*, II-1165. lpp., 59. punkts); 1996. gada 11. decembra spriedumu lietā T-49/95 *Van Megen Sports*/Komisija (*Recueil*, II-1799. lpp., 53. punkts); 1997. gada 21. oktobra spriedumu lietā T-229/94 *Deutsche Bahn*/Komisija (*Recueil*, II-1689. lpp., 127. punkts) un 2003. gada 9. jūlija spriedumu lietā T-224/00 *Archer Daniels Midland* un *Archer Daniels Midlands Ingredients*/Komisija (*Recueil*, II-2597. lpp., 55. punkts).

94. Ņemot vērā šos dažādos elementus, es ierosinu Tiesai noraidīt *AST* un *KTS* izvirzīto ceturto pamatu.

“174. Saskaņā ar judikatūru, Komisijas pieņēmums ir pierādīt ne tikai vienošanās esamību, bet arī tās ilgumu [..].

E — *Par piekto pamatu, kurš balstās uz kļūdām pārkāpuma ilguma novērtējumā*

175. Šajā gadījumā tāpēc ir jāizvērtē, vai Komisija, konstatējot [..], ka saskaņotā darbība turpinājās līdz dienai, kad tika pieņemts Lēmums, atbrīvojās no tās pierādīšanas pierādījumu [..].

95. Piektais pamats ir kopīgs visām trim sabiedrībām — prasītājām.

176. Vispirms ir svarīgi atcerēties, ka vienošanās mērķis bija nodrošināt, lai nerūsējošā tērauda plakano izstrādājumu ražotāji sakausējuma piemaksas aprēķina formulā izmantotu identisku atsauces vērtību, lai palielinātu gala cenu, kurā sakausējuma piemaksa ir būtiska daļa.

96. Pirmajā instancē tās apgalvoja, ka Komisija nepareizi novērtēja pārkāpuma ilgumu, uzskatot, ka saskaņotā darbība sākās Madrides sanāksmē 1993. gada decembrī un turpinājās līdz strīdīgā lēmuma pieņemšanas dienai. Saskaņā ar šo trīs sabiedrību teikto atsauces vērtības grozīšanai sakausējuma piemaksas aprēķināšanas formulā, par ko tika nolemts Madrides sanāksmē, bija vienreizējs, nevis nepārtraukts raksturs.

97. Pirmās instances tiesa noraidīja šo pamatu šādu iemeslu dēļ³⁴:

177. Kā arī no Lēmuma ir skaidrs, vienošanās sākās Madrides sanāksmē 1993. gada 16. decembrī, datumā, kurā uzņēmumi, kas piedalījās vienošanās, nolēma piemērot sakausējuma piemaksu, kas tika aprēķināta no 1994. gada 1. februāra. Tāpat Lēmumā tika atzīts, ka no šī pēdējā datuma šie uzņēmumi, tajā skaitā *KTN* un *AST*, savā tirdzniecībā Eiropā, izņemot Spānijā un Portugālē, faktiski piemēroja sakausējuma piemaksu, ko aprēķināja saskaņā ar formulu, kas balstīta uz atsauces vērtībām, par kurām

34 — Iepriekš minētais spriedums lietā *KTS* un *AST*/Komisija. Tāpat skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Acerinox*/Komisija (55.–66. punkts).

vienojās Madrides sanāksmē. Visbeidzot Lēmuma 50. apsvērumā ir atzīmēts, ka tikai *Avesta* 1996. gada novembrī paziņoja, ka tā izmantos citu metodi sakaušējuma piemaksas aprēķināšanā.

instances tiesas 1991. gada 24. oktobra spriedums lietā T-2/89 *Petrofina*/Komisija, *Recueil*, II-1087. lpp., 212. punkts, un 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-327/94 *SCA Holding*/Komisija, *Recueil*, II-1373. lpp., 95. punkts]. Vēl jo vairāk tas attiecas uz tādiem gadījumiem kā šis, kad vienošanās ietekme ilga līdz Lēmuma pieņemšanai, vienošanās faktiski nebeidzot pastāvēt.

178. Ir jāatzīst, ka prasītājas neapstrīd un neapstrīdēja administratīvās procedūras laikā to, ka atsauces vērtības, par kurām tās vienojās minētajā sanāksmē, netika mainītas līdz Lēmuma pieņemšanai. Tomēr, tā kā attiecīgie uzņēmumi faktiski turpināja piemērot atsauces vērtības, par kurām tie vienojās minētajā sanāksmē, tad fakts, ka netika pieņemts konkrēts lēmums par vienošanās piemērošanas ilgumu, nepierāda, ka vienošanās bija vienreizējs, nevis nepārtraukts raksturs.

182. No iepriekš minētā izriet, ka, tā kā [*KTN*, *AST* un *Acerinox*] nepārstāja piemērot atsauces vērtības, par kurām vienojās Madrides sanāksmē pirms Lēmuma pieņemšanas, Komisija bija tiesīga uzskatīt, ka pārkāpums ilga līdz šim datumam.”

[..]

98. Lai arī apelācijas sūdzības šajā jautājumā ir īpaši neskaidras, var uzskatīt, ka piekto pamatu veido četras daļas, kuras es pēc kārtas izskatīšu.

181. Visbeidzot, ir svarīgi atcerēties, ka, lai piemērotu EKL 85. pantu un pēc analogijas EOTK līguma 65. pantu, attiecībā uz karteljiem, kuri vairs nav spēkā, ir pietiekami, ka to ietekme turpinās arī pēc tam, kad tie formāli ir beiguši pastāvēt [Tiesas 1976. gada 15. jūnija spriedums lietā 51/75 *EMI Records*, *Recueil*, 811. lpp., 15. punkts, un 1985. gada 3. jūlija spriedums lietā 243/83 *Binon*, *Recueil*, 2015. lpp., 17. punkts, kā arī Pirmās

99. Pirmajā daļā *KTS* un *AST* izvirzīja dažādus argumentus, lai atklātu, ka vienošanās neilga no 1993. gada decembra līdz 1998. gada janvārim, kā atzina Pirmās instances tiesa, bet beidza pastāvēt (dažas nedēļas) pēc Madrides sanāksmes, tiklīdz

tika ieviesta jaunā sakausējuma piemaksas formula³⁵.

faktiski piemērot atsaucēs vērtības, par kurām tie vienojās minētajā sanāksmē, [līdz strīdīgā lēmuma pieņemšanai]³⁸.

100. Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru³⁶ Tiesas kompetencē nav atzīt faktus vai principā pārbaudīt pierādījumus, kurus Pirmās instances tiesa izmanto šo faktu apstiprināšanai. Tad, kad pierādījumi ir iegūti likumīgi, kad ir ņemti vērā vispārējie tiesību principi un procesuālie noteikumi, kas piemērojami attiecībā uz pierādīšanas pienākumu un pierādījumu iesniegšanu, tikai Pirmās instances tiesai ir jāizvērtē tai iesniegto pierādījumu nozīme. Šī novērtēšana tādējādi nav uzskatāma par juridisku jautājumu, uz kuru attiecas Tiesas kontrole, ja vien tā nav saistīta ar iesniegto pierādījumu sagrozišanu.

101. Tomēr šajā gadījumā Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz Komisijas iesniegto informāciju, atzina, ka "vienošanās sākās Madrides sanāksmē 1993. gada 16. decembrī"³⁷ un ka "attiecīgie uzņēmumi turpināja

102. Šādos apstākļos pamata pirmā daļa ir acīmredzami nepieņemama. Tā kā prasītājas nepierādīja un pat neapgalvoja, ka Pirmās instances tiesa sagrozīja tai iesniegtos faktus un pierādījumus, tās vērtējums par pārkāpuma ilgumu ir fakts konstatējums, ko nevar apstrīdēt šajā apelācijā.

103. Otrā pamata daļa attiecas uz sprieduma lietā *Acerinox/Komisija* 63. punktu, kas atbilst iepriekš minētajam sprieduma lietā *KTS* un *AST/Komisija* 181. punktam.

104. *Acerinox* uzskata, ka šajā punktā ir tiesību kļūda tiktāl, ciktāl nevienā no Pirmās instances tiesas norādītajiem spriedumiem nav atbalstīts uzskats, saskaņā ar kuru EKL 81. pantu un pēc analogijas EOTK līguma 65. pantu varētu piemērot vienošanās, kuras vairs nav spēkā, bet "to ietekme turpinās arī pēc tam, kad tās formāli ir beigušas pastāvēt". Šo spriedumu analīze gluži otrādi pierāda, ka, lai piemērotu EKL 81. pantu, Kopienų tiesa vienmēr prasa,

35 — Skat. *AST* apelācijas sūdzību (12. un 14.–17. punkts) un *KTS* apelācijas sūdzību (11., 12., 16., 17. un 19. punkts).

36 — Kā nesenus piemērus skat. 2003. gada 8. maija spriedumu lietā C-122/01 P *T. Port/Komisija* (*Recueil*, I-4261. lpp., 27. punkts) un 2004. gada 9. jūlija rīkojumu lietā C-116/03 *Fichtner/Komisija* (Krājumā nav publicēts, 33. punkts).

37 — Iepriekš minētais spriedums lietā *KTS* un *AST/Komisija* (177. punkts) un iepriekš minētais spriedums lietā *Acerinox/Komisija* (57. punkts).

38 — Iepriekš minētais spriedums lietā *KTS* un *AST/Komisija* (178. punkts) un iepriekš minētais spriedums lietā *Acerinox/Komisija* (60. punkts).

lai būtu saskatāmas arī saskaņotas darbības pazīmes starp uzņēmumiem. Tomēr šajā gadījumā šādas pazīmes trūkst, jo saskaņota darbība starp pusēm pēc *Acerinox* teiktā, beidza pastāvēt 1994. gada pirmajos mēnešos.

duma rezolūtīvā daļa ir balstīta uz Pirmās instances tiesas uzskatu, ka vienošanās un līdz ar to arī saskaņotā darbība ilga no 1993. gada decembra līdz 1998. gada 21. janvārim.

105. Kā uzsver Komisija, šis iebildums pamatots ar nepareizu hipotēzi. *Acerinox* pamatojas uz principu atbilstoši Pirmās instances tiesas teiktajam, ka vienošanās ilga tikai dažas nedēļas (kopš Madrides sanāksmes līdz 1994. gada sākumam), bet tās ietekme turpinājās arī pēc tam, kad tā beidza pastāvēt.

108. Trešajā daļā *KTS* un *AST* Pirmās instances tiesai pārmet administratīvās procedūras iekļaušanu pārkāpuma ilgumā. Saskaņā ar šo sabiedrību teikto šāda iekļaušana ir pretrunā tiesiskās palāvēības aizsardzības principam, tā kā administratīvās procedūras laikā Komisija tās skaidri neinformēja par to, ka, viņasprāt, pārkāpums turpinājās.

106. Tomēr, kā mēs tikko redzējām, Pirmās instances tiesa atzina, ka vienošanās ilga kopš Madrides sanāksmes, 1993. gada decembra, līdz strīdīgā lēmuma pieņemšanai 1998. gada 21. janvārī.

109. Jāatceras, ka šajā gadījumā Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka Komisija skaidri informēja prasītājas par to, ka pārkāpums turpinājās administratīvās procedūras laikā. Sprieduma lietā *KTS* un *AST/Komisija* 215. punktā tā atzina:

107. Šādos apstākļos *Acerinox* iesniegtais iebildums ir neefektīvs³⁹. Pat ja tas būtu pamatots (t.i., Pirmās instances tiesa patiešām pieļāva kļūdu tās norādītās judikatūras interpretācijā), šis iebildums nevarētu izraisīt apstrīdētā sprieduma atcelšanu, jo šī sprie-

“[...] nevar [...] pārņemt [Komisijai] to, ka tā uzskatīja, ka pārkāpums turpinājās, par to neinformējot prasītājas administratīvās procedūras laikā. Faktiski paziņojuma par iebildumiem 50. punktā, kas tām tika nosūtīts 1997. gada 24. aprīlī, Komisija skaidri norādīja, ka “saskaņotā darbība sākās Madrides sanāksmē 1993. gada decembrī un kopš tā laika turpinājās””.

39 — Atcerēsimies, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesa uzreiz noraida iebildumus, kas ir vērsti pret pamatiem, kurus izvirzījusi Pirmās instances tiesa pakārtoti vai pilnības labad. Tiesa uzskata, ka tiktāl, ciktāl Pirmās instances tiesas sprieduma rezolūtīvā daļa pamatota uz citiem pamatiem, kas izvirzīti prioritāri, šādi iebildumi nevar izraisīt apstrīdētā sprieduma atcelšanu un līdz ar to ir neefektīvi (kā nesenu piemēru skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *T. Portl/Komisija*, 16., 17. un 30.–33. punkts, kā arī manus secinājumus šajā lietā, 23. punkts).

110. Šādos apstākļos pamata trešā daļa ir acīmredzami nepieņemama. Tā kā prasītājas nepierādīja un pat neapgalvoja, ka Pirmās instances tiesa šajā jautājumā sagrozīja faktus un pierādījumus, tās vērtējums attiecībā uz prasītāju saņemto informāciju administratīvās procedūras laikā ir atzīstams par faktu un pierādījumu vērtējumu, kuru šajā apelācijā nevar apstrīdēt.

111. Jebkurā gadījumā šī pamata daļa ir acīmredzami nepamatota.

112. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru uz tiesiskās palāvības aizsardzības principu nevar atsaukties persona, kas ir izdarījusi acīmredzamu spēkā esošo noteikumu pārkāpumu⁴⁰. Uzņēmums, kas tieši pieņem konkurenci deformējošu rīcību, tādējādi nevar atsaukties uz šī principa pārkāpumu, aizbīdinoties ar to, ka Komisija tam skaidri nenorādīja, ka tā rīcība bija atzīstama par pārkāpumu.

113. Šajā jautājumā prasītāju apgalvojums turklāt ir neskaidrs. Galu galā jāatzīst, ka uzņēmums var pārkāpt konkurences noteikumus tik ilgi, kamēr Komisija nav pievērsusi savu uzmanību tā rīcības prettiesiskajam raksturam. Ir skaidrs, ka šāda Līguma konkurences noteikumu loģikas apgrīšana nav pieļaujama.

114. Visbeidzot, pamata ceturtajā daļā *Acerinox* Pirmās instances tiesai pārmet, ka tā pārkāpa tai uzlikto pienākumu norādīt pamatojumu. *Acerinox* atgādina, ka pirmajā instancē tā apgalvoja, ka pārkāpums beidzās 1994. gada jūlijā, pamatojoties uz to, ka šajā datumā niķeļa cenas sasniedza to sākotnējo līmeni. Tomēr Pirmās instances tiesa norādīja šo argumentu kā neatbilstošu, "neko vairāk nepaskaidrojot"⁴¹.

115. No sprieduma lietā *Acerinox*/Komisija 62. punkta var pietiekami secināt, ka iebildums ir acīmredzami nepamatots. Pirmās instances tiesa tajā norādīja:

40 — Skat. it īpaši 1985. gada 12. decembra spriedumu lietā 67/84 *Sideradrial*/Komisija (*Recueil*, 3983. lpp., 21. punkts) un 1991. gada 16. maija spriedumu lietā C-96/89 *Komisija/Niederlande* (*Recueil*, I-2461. lpp., 30. punkts), kā arī Pirmās instances tiesas 1996. gada 24. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās T-551/93, no T-231/94 līdz T-234/94 *Industrias Pesqueras Campos u.c./Komisija* (*Recueil*, II-247. lpp., 76. punkts); 1999. gada 29. septembra spriedumu lietā T-126/97 *Sonasa*/Komisija (*Recueil*, II-2793. lpp., 34. punkts); 2002. gada 26. septembra spriedumu lietā T-199/99 *Sgaravatti Mediterranean*/Komisija (*Recueil*, II-3731. lpp., 111. punkts); 2003. gada 13. marta spriedumu lietā T-125/01 *Martí Peix*/Komisija (*Recueil*, II-865. lpp., 107. punkts) un 2003. gada 9. aprīļa spriedumu lietā T-217/01 *Forum des migrants*/Komisija (*Recueil*, II-1563. lpp., 76. punkts).

"[...] prasītājas arguments, saskaņā ar kuru vienošanās turpinājās, visilgākais, līdz 1994. gada jūlijam, kad niķeļa cenas "sasniedza to sākotnējo līmeni", ir neatbilstošs un noraidāms. Tiktāl, ciktāl to sakausējuma materiālu, uz kuriem attiecas pārkāpums, atsauces vērtības palika nemainīgas, tas, ka

41 — *Acerinox* apelācijas sūdzība (43. punkts).

niķeļa cena noteiktā datumā sasniedza “sākotnējo līmeni” noteikti nenozīmē, ka pārkāpumam tad vairs nebija konkurenci deformējoša ietekme, bet gan to, ka sakausējuma piemaksas aprēķināšanā bija jāņem vērā šīs izmaiņas.”

Komisijas paziņojumu par naudas soda neuzlikšanu vai tā summas samazināšanu lietās par aizliegtajām vienošanām⁴².

116. Pretēji tam, ko apgalvoja *Acerinox*, Pirmās instances tiesa izklāstīja iemeslus argumenta noraidīšanai un tādējādi izpildīja tai uzlikto formālo pienākumu — norādīt pamatojumu.

119. Šajā paziņojumā ir noteikumi, kas ir zināmi kā Komisijas “apžēlošanas politika”, tas ir, Komisijas labvēlīga attieksme pret uzņēmumiem, kuri ar to ir sadarbojušies administratīvās procedūras laikā un kas tai tādējādi (vieglāk) ļāvuši atklāt konkurences noteikumu pārkāpumu un nepieciešamības gadījumā to izbeiguši. Lai gan 2002. gadā tas tika aizstāts⁴³, Paziņojums bija piemērojams laikā, kad tika pieņemts strīdīgais lēmums.

117. Šādos apstākļos es ierosinu Tiesai piekto pamatu pilnībā noraidīt.

F — Par sesto pamatu, kurš balstās uz tiesību uz aizstāvēšanos, vienlīdzīgas attieksmes principa un tiesiskās palāvības aizsardzības principa pārkāpumu

120. Paziņojumā ir paredzēti trīs gadījumi, kuros uzņēmumam var samazināt naudas soda apmēru. Pirmais gadījums, kas paredzēts Paziņojuma B daļā, attiecas uz uzņēmumiem, kuri ir paziņojuši par slepenu karteli, pirms Komisija ir uzsākusi pārbaudi: šādos gadījumos naudas soda samazinājums var būt vismaz 75 %. Otrs gadījums, kas ir izklāstīts Paziņojuma C daļā, attiecas uz uzņēmumiem, kuri ir atklājuši slepenu kar-

118. Sestais atcelšanas pamats ir vērsts pret Pirmās instances tiesas vērtējumu attiecībā uz prasītāju sadarbību administratīvajā procedūrā. Šis vērtējums it īpaši attiecās uz

42 — OV 1996, C 207, 4. lpp. (turpmāk tekstā — “paziņojums par sadarbību” vai “Paziņojums”).

43 — Komisijas paziņojums par atbrīvojumu no sodanaudas un sodanaudas samazināšanu kartelu gadījumos (OV 2002, C 45, 3. lpp.).

teli pēc tam, kad Komisija jau ir uzsākusi pārbaudi, bet tai vēl nav pietiekams pamats, lai uzsāktu lēmuma pieņemšanas procedūru: šādos gadījumos naudas soda samazinājums var būt no 50 % līdz 75 %.

122. Šajā gadījumā Komisija uzskatīja, ka visi attiecīgie uzņēmumi dažādos veidos varēja saņemt atvieglojumus, kas paredzēti Paziņojuma D daļas noteikumos.

121. Visbeidzot, saskaņā ar pēdējo gadījumu, kas paredzēts Paziņojuma D daļā, “[kad] uzņēmums sadarbojas, bet nav izpildījis visus B un C daļā izklāstītos nosacījumus, tas saņems naudas soda samazinājumu no 10 % līdz 50 %, kas būtu uzlikts, ja uzņēmums nebūtu sadarbojies”. D daļas 2. punktā ir noteikts:

123. Lēmuma 97.–101. apsvērumā tā norādīja, ka *Ulsinor* un *Avesta* sadarbojās vairāk nekā citi uzņēmumi. Saskaņā ar Komisijas teikto it īpaši šie divi tirgus dalībnieki atzina pārkāpuma esamību. Savukārt pārējie uzņēmumi, proti, *KTN*, *AST* un *Acerinox*, apstrīdēja pārkāpuma esamību un neiesniedza nekādus faktus vai pierādījumus, kurus Komisija nezināja. Komisija secināja, ka šī informācija attaisnoja naudas soda samazināšanu par 10 % visiem uzņēmumiem, izņemot *Avesta* un *Ulsinor*, kuriem tā piemēroja samazinājumu par 40 %.

“Samazinājums tostarp var tikt piešķirts gadījumā, ja:

- pirms paziņojuma par iebildumiem nosūtīšanas uzņēmums iesniedz Komisijai informāciju, dokumentus vai citus pierādījumus, ar kuru palīdzību tiek apstiprināts izdarītais pārkāpums;
 - pēc paziņojuma par iebildumiem saņemšanas uzņēmums informē Komisiju par to, ka tas neapstrīd faktus pēc būtības, uz kuriem Komisija balsta savas apsūdzības.”
124. Pirmās instances tiesā prasītājas apstrīdēja šo lēmumu. Pirmajā iebildumā tās apgalvoja, ka Komisija ir pārkāpusi Paziņojuma D daļu, kā arī vienlīdzīgas attieksmes principu, uzskatot, ka prasītājas nav iesniegušas nekādu jaunu informāciju.
125. Pirmās instances tiesa atbalstīja šo pirmo iebildumu. Tā uzskatīja, ka attiecīgo uzņēmumu (*KTN*, *AST*, *Acerinox* un *Ulsinor*) sadarbības līmenis bija pielīdzināms tiktāl, ciktāl tie visi Komisijai iesniedza līdzīgu

informāciju vienā un tajā pašā procedūras stadijā un analogos apstākļos. Tādēļ Komisijas piešķirtā 10 % samazinājuma vietā tā piešķir prasītājam samazinājumu to naudas sodam par 20 %.

strīdēja Komisijas faktu juridisko kvalifikāciju, nevar tikt uzskatīts par pamatu, lai samazinātu naudas sodu, ir jānosaka, vai, kā prasītājas apgalvo, veiktais samazinājums šajā sakarā bija pretrunā ar paziņojumu par sadarbību un pārkāpj tiesiskās palāvības aizsardzības principu, kā arī tiesības uz aizstāvēšanos.

126. Otrajā iebildumā prasītājas pārmeta Komisijai to, ka tā uzskatījusi, ka prasītājas ir apstrīdējušas pārkāpumu. Prasītājas apgalvoja, ka administratīvās procedūras laikā tās atzina karteļa esamību un ka pārkāpuma atzīšana jebkurā gadījumā nevar tikt uzskatīta par pamatu, lai samazinātu naudas sodu.

273. Vispirms jāatzīmē, ka kaut arī paziņojuma par sadarbību D daļas 2. punkts patiešām atsauca uz gadījumu, kad pēc paziņojuma par iebildumiem saņemšanas uzņēmums informē Komisiju, ka tas pēc būtības neapstrīd faktus, uz kuriem Komisija balsta savus iebildumus, tas nevar tikt interpretēts tādējādi, ka tas attiecas tikai un vienīgi uz šo sadarbības veidu.

127. Šajā sakarā Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz lietas materiālos esošo informāciju, atzina, ka prasītājas skaidri neatzina pārkāpuma esamību administratīvās procedūras laikā: tās aprobežojās ar to faktu atzīšanu pēc būtības, kuri tām tika pārmes-ti⁴⁴. Pēc tam Pirmās instances tiesa izklāstīja šādu argumentāciju⁴⁵:

274. Sadarbības veidu uzskaitījums paziņojuma par sadarbību D daļas 2. punktā ir tikai indikatīvs, kā to apstiprina apstākļa vārds "tostarp".

"272. Otrkārt, tiktāl, ciktāl prasītājas vēl apgalvo, ka tas, ka uzņēmumi neap-

275. Tāpat ir jāatgādina, ka minētais paziņojums attiecas arī uz gadījumiem, kuros viens no attiecīgajiem uzņēmumiem paziņoja par karteli Komisijai vai nu pirms Komisija ir uzsākusi pārbaudi

44 — Spriedums lietā *KTS un AST/Komisija* (260.–268. punkts) un spriedums lietā *Acerinox/Komisija* (147. punkts).

45 — Spriedums lietā *KTS un AST/Komisija*. Skat. arī spriedumu lietā *Acerinox/Komisija* (145.–150. punkts).

(paziņojuma B daļa), vai pēc tam, kad Komisija jau ir uzsākusi pārbaudi, bet tai vēl nav pietiekams pamats, lai uzsāktu lēmuma pieņemšanas procedūru (paziņojuma C daļa). Tas, ka paziņojums tādējādi skaidri paredz iespēju atzīt pārkāpumu administratīvās procedūras laikā, neizslēdz šādu atzišanos daudz vēlākā stadijā.

aizstāvēšanos, nevar tikt pieņemts. Netika apgalvots, ka Komisija, samazinot naudas sodu apmērus sadarbības dēļ, šajā gadījumā noteica *KTN* pienākumu sniegt atbildes, kuras varētu likt domāt, ka *KTN* atzīst pārkāpuma esamību [..].”

276. Turklāt karteļa atzišanas fakts atvieglo Komisijas izmeklēšanas darbu vairāk nekā vienkārša faktu atzišana pēc būtības.

277. Tā kā Komisijai tika prasīts novērtēt uzņēmumu īstenoto sadarbības līmeni, nepārkāpjot vienlīdzīgas attieksmes principu, *AST* tādējādi nebija pamats tiesiskai paļāvībai attiecībā uz to, ka netiks diferencēti uzņēmumi, kas atzina faktus, un tie, kas atzina arī karteļa esamību.

278. Visbeidzot, *KTN* arguments, saskaņā ar kuru Komisija patiesībā sodīja uzņēmumus, kuri izmantoja savas tiesības uz

128. Rezultātā Pirmās instances tiesa apstiprināja, ka Komisijai bija tiesības piešķirt ievērojamāku naudas soda samazinājumu tiem uzņēmumiem, kuri atzina pārkāpuma esamību, nekā uzņēmumiem, kas atzina tiem pārņemtos faktus pēc būtības.

129. Savā sestajā pamatā prasītājas apstrīd Pirmās instances tiesas vērtējumu. Tās izvirza trīs iebildumus.

130. Pirmkārt, tās uzskata, ka Pirmās instances tiesa pārkāpa to tiesības uz aizstāvēšanos un it īpaši tiesības neapsūdzēt sevi, kas ir atzītas 1989. gada 18. oktobra spriedumā lietā *Orkem/Komisija*⁴⁶. Atzīstot, ka ievērojamāka naudas soda samazināšana var tikt piešķirta uzņēmumiem, kas atzina pārkā-

⁴⁶ — Lieta 374/87 (*Recueil*, 3283. lpp., turpmāk tekstā — “spriedums lietā *Orkem*”).

puma esamību, Pirmās instances tiesas argumentācija atbaidīja, pat sodīja uzņēmumus, kas īstenoja tiesības uz aizstāvēšanos, apstrīdot Komisijas pieņemto faktu juridisko kvalifikāciju.

131. *Acerinox* piebilst, ka spriedums lietā *Orkem* noteica skaidru atšķirību starp to apžēlošanu, kas tiek piedāvāta apmaiņā pret pierādījumiem (kas ir likumīga), un apžēlošanu, kas tiek piedāvāta apmaiņā pret vainas atzīšanu (kas ir nelikumīga). Saskaņā ar *Acerinox* teikto Pirmās instances tiesa savā argumentācijā šo atšķirību nav ņēmusi vērā, tā kā tā sniedza apžēlošanu apmaiņā pret vainas atzīšanu.

132. Otrkārt, prasītājas uzskata, ka Pirmās instances tiesas vērtējums ir pretrunā vienlīdzīgas attieksmes principam. Tās atgādina, ka apstrīdētajos spriedumos Pirmās instances tiesa atzina, ka prasītāju sniegtā sadarbība administratīvajā procedūrā bija "salīdzināma" ar *Usinor* sniegto sadarbību. Šādos apstākļos tas, ka *Usinor* papildus atzina karteļa esamību, nav uzskatāms par objektīvu iemeslu, lai papildus tam piešķirtu naudas soda samazinājumu, jo vairāk tāpēc, ka faktu juridiskā kvalifikācija administratīvajā procedūrā ir Komisijas ekskluzīva kompetence un nav acīmredzama iemesla, kāpēc šādas kvalifikācijas pieņemšana atvieglotu Komisijas izmeklēšanas darbu, kas pēc definīcijas attiecas uz faktiskajiem un nevis uz tiesiskajiem apstākļiem.

133. Treškārt, prasītājas apgalvo, ka Pirmās instances tiesas argumentācija pārkāpj tiesiskās palāivības aizsardzības principu. Paziņojumā nav nekas tāds, kas ļautu domāt, ka ievērojamāka naudas soda samazināšana tiks piešķirta uzņēmumiem, kuri ir atzinuši karteļa esamību. Paziņojuma D daļas 2. punkts tieši pretēji attiecas tikai uz gadījumiem, kad uzņēmumi neapstrīd "faktus pēc būtības"⁴⁷.

134. Pirms šo dažādo iebildumu pārbaudes jāatgādina, ka Kapienu tiesa jau atzina, ka apžēlošanas prakse ir savienojama ar tiesībām uz aizstāvēšanos un it īpaši ar tiesībām neapsūdzēt sevi, kas ir atzītas spriedumā lietā *Orkem*. Spriedumos lietā *Finnboard/Komisija*⁴⁸ un lietā *BPB De Eendracht/Komisija*⁴⁹ Tiesa un Pirmās instances tiesa atzina, ka atbrīvošana no naudas soda vai naudas soda samazināšana, pamatojoties uz sadarbību

47 — Savā apelācijas sūdzībā *KTS* izvirzīja arī papildu argumentu, kurš pamatots ar tās paziņojumu nepareizu iztulkošanu administratīvajā procedūrā. Tā apgalvo, ka pretēji tam, ko atzina Pirmās instances tiesa, tā administratīvajā procedūrā skaidri atzina karteļa pastāvēšanu un tādej Pirmās instances tiesai vajadzēja tai piešķirt tādu pašu naudas soda samazinājumu kā *Usinor*. Es uzskatu, ka šis arguments ir acīmredzami nepieņemams. Sprieduma lietā *KTS* un *AST/Komisija* 262.–267. punktā Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz lietas materiālos esošo informāciju, atzina, ka *KTS* administratīvajā procedūrā neatzina karteļa pastāvēšanu. Tā kā *KTS* nepierādīja un pat neapgalvoja, ka Pirmās instances tiesa sagrozīja pierādījumus šajā jautājumā, Pirmās instances tiesas secinājums, saskaņā ar kuru *KTS* apstrīdēja karteļa pastāvēšanu, ir uzskatāms par pierādījumu novērtēšanu, kuru nevar apšaubīt šo apelāciju ietvaros.

48 — 2000. gada 16. novembra spriedums lietā C-298/98 P (*Recueil*, I-10157. lpp., 58. punkts).

49 — Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-311/94 (*Recueil*, II-1129. lpp., 323. un 324. punkts).

administratīvajā procedūrā, neizraisīja uzņēmumu sevis apsūdzēšanu vai uzņēmumu sodīšanu par tiesību uz aizstāvēšanas īstenošanu⁵⁰.

jumi saskaņā ar Regulas Nr. 17 11. panta 5. punktu, var pārkāpt tiesības uz aizstāvēšanos, tā kā tie uzņēmumiem paredz kavējuma soda naudas vai naudas sodu, ja uzņēmumi atsakās atbildēt⁵⁴.

135. Šāda judikatūra ir izskaidrojama ar jēdziena — piespiešana — nozīmi attiecībā uz tiesībām neapsūdzēt sevi. Lai pārkāptu šīs tiesības, ir nepieciešams, ka attiecīgā persona tiešām tiek piespiesta sniegt informāciju vai pierādījumus, kas var pierādīt pārkāpumu⁵¹.

137. Šis piespiešanas elements ir atrodams arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā. Šī tiesa uzskata, ka tiesības klusēt ir pārkāptas tikai tad, kad persona ir tikusi piespiesta sniegt informāciju, kas var pierādīt pārkāpumu⁵⁵. Savukārt, ja attiecīgā persona netika piespiesta runāt vai liecināt, tiesības neapsūdzēt sevi nav pārkāptas⁵⁶.

136. Tādējādi tika atzīts, ka informācijas pieprasījumi saskaņā ar Padomes 1962. gada 6. februāra Regulas Nr. 17, kas ir Pirmā regula par Līguma 85. un 86. panta īstenošanu⁵², 11. panta 1. punktu atbilda tiesībām neapsūdzēt sevi, tā kā šādos gadījumos uzņēmumiem nav pienākuma atbildēt uz Komisijas uzdotajiem jautājumiem⁵³. Savukārt lēmumi, kuros ir informācijas pieprasī-

138. Rezultātā Kopienu tiesa atzina, ka apžēlošanas prakse ir likumīga. Tā norādīja, ka šāda prakse, pat ja tā mudina uzņēmumus sadarboties ar Komisiju, nekādā ziņā tos nepiespiež atklāt faktus vai pierādījumus, tā

50 — Skat. arī ģenerāladvokāta Mišo [*Miścho*] secinājumus iepriekš minētajā lietā *Fimboard/Komisija* (22.–27. punkts).

51 — 2002. gada 15. oktobra spriedums apvienotajās lietās C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P *Limburgse Vinyl Maatschappij u.c./Komisija* (*Recueil*, I-8375. lpp., 275. punkts).

52 — OV 1962, 13, 204. lpp.

53 — Pirmās instances tiesas 1999. gada 20. aprīļa spriedums apvienotajās lietās no T-305/94 līdz T-307/94, no T-313/94 līdz T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 un T-335/94 *Limburgse Vinyl Maatschappij u.c./Komisija* (*Recueil*, II-931, 455.–457. punkts), apstiprināts ar iepriekš minēto Tiesas spriedumu lietā *Limburgse Vinyl Maatschappij u.c./Komisija* (279. punkts).

54 — Skat. It īpaši spriedumu lietā *Orkem* (34. un 35. punkts); iepriekš minēto Tiesas spriedumu lietā *Limburgse Vinyl Maatschappij u.c./Komisija* (279. punkts), kā arī Pirmās instances tiesas 2001. gada 20. februāra spriedumu lietā T-112/98 *Mannesmannröhren-Werke/Komisija* (*Recueil*, II-729. lpp., 67. un turpmākie punkti).

55 — Skat. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1993. gada 25. februāra spriedumu lietā *Funke* (A sērija, Nr. 256 A, 44. §); 1996. gada 17. decembra spriedumu lietā *Saunders*/Apvienotā Karaliste (Spriedumu un lēmumu krājums 1996-VI, 2044. lpp., 68. §–76. §) un 2001. gada 3. maija spriedumu lietā *J. B./Šveice* (Spriedumu un lēmumu krājums 2001-III, 436. lpp., 65. § un 66. §).

56 — Skat. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1996. gada 8. februāra spriedumu lietā *Murray*/Apvienotā Karaliste (Spriedumu un lēmumu krājums 1996-I, 30. lpp., 50. §).

kā uzņēmuma lēmums sniegt šādu informāciju vienmēr ir brīvprātīgs⁵⁷.

139. Ņemot vērā iepriekš minēto, es uzskatu, ka Pirmās instances tiesas noteiktā atšķirība starp uzņēmumiem, kas atzina faktus pēc būtības, un uzņēmumiem, kuri atzina karteļa esamību, nav pretrunā tiesībām uz aizstāvēšanos.

140. Patiešām, tāpat kā faktu vai pierādījumu atklāšana, pārkāpuma atzīšanai no uzņēmuma puses ir tikai brīvprātīgs raksturs. Tas nav nekādā veidā spiests atzīt karteļa esamību vai sniegt informāciju, kas varētu pierādīt tā esamību. Tādēļ sadarbības limeni, kuru uzņēmums vēlas piedāvāt administratīvajā procedūrā, nosaka tikai un vienīgi pats uzņēmums pēc brīvas izvēles un nekādā ziņā Komisija.

141. Šajā sakarā būtu nepareizi ticēt, ka Pirmās instances tiesas noteiktā atšķirība ir vērsta uz uzņēmumu, kuri izmantoja savas tiesības uz aizstāvēšanos, sodīšanu. Kā Tiesa⁵⁸ un Pirmās instances tiesa⁵⁹ jau uzsvēra, tiem uzņēmumiem, kuri izmanto savas

tiesības uz aizstāvēšanos, šī iemesla dēļ netiek uzlikts lielāks naudas sods. Tie vienkārši tiek sodīti, ņemot vērā pārkāpuma smagumu un citus kritērijus, kas likumīgi var tikt ņemti vērā Tiesas un Pirmās instances tiesas uzraudzībā.

142. Līdz ar to es uzskatu, ka strīdīgā atšķirība nav pretrunā tiesībām uz aizstāvēšanos.

143. Vēl jo vairāk, šī atšķirība nav pretrunā vienlīdzīgas attieksmes principam.

144. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru⁶⁰ vienlīdzīgas attieksmes princips nozīmē to, ka līdzīgās situācijās nedrīkst būt atšķirīga attieksme vai ka atšķirīgās situācijās ir jābūt identiskai attieksmei, ja vien šāda attieksme ir objektīvi attaisnojama. Tomēr šajā gadījumā atšķirīga attieksme pret uzņēmumiem, kuri atzina faktus pēc būtības, un uzņēmumiem, kuri atzina pārkāpuma esamību, ir precīzi attaisnota ar objektīvu iemeslu, kas ir saistīts ar Komisijas darba apjoma samazināšanu.

57 — Šajā sakarā skat. arī Wils, W. The Commission notice on the non-imposition or reduction of fines in cartel cases: a legal and economic analysis. No: *E. L. Rev.*, 1997, 125.–140. lpp. (137. lpp.).

58 — Iepriekš minētais Tiesas 2000. gada 16. novembra spriedums lietā *Finboard/Komisija* (58. punkts) un ģenerāladvokāta Mišo secinājumi šajā lietā (24. punkts).

59 — Iepriekš minētais spriedums *BPB De Eendracht/Komisija* (323. punkts) un 1998. gada 14. maija spriedums lietā *T-347/94 Mayr-Melnhof Kartongesellschaft/Komisija* (*Recueil*, II-1751. lpp., 308. punkts).

60 — Skat. it īpaši 1984. gada 13. decembra spriedumu lietā *106/83 Sermide* (*Recueil*, 4209. lpp., 28. punkts) un 1990. gada 28. jūnija spriedumu lietā *C-174/89 Hoche* (*Recueil*, I-2681. lpp., 25. punkts).

145. Kopienu tiesa atkārtoti atzina, ka naudas soda samazināšana ir attaisnojama tikai tad, ja uzņēmuma rīcība ir lāvusi Komisijai vieglāk konstatēt pārkāpumu un nepieciešamības gadījumā to izbeigt⁶¹.

146. Tomēr, kā uzsvēra Pirmās instances tiesa sprieduma lietā *KTS* un *AST*/Komisija 276. punktā, pārkāpuma esamības atzīšana vairāk atvieglo Komisijas darbu nekā vienkārša faktu atzīšana pēc būtības. Šajā pēdējā gadījumā Komisijai, pamatojoties uz faktiem, kurus atzina uzņēmums (piemēram, fakts, ka uzņēmums piedalījās sanāksmē kopā ar citiem ražotājiem), vēl ir jānosaka uzņēmuma rīcības konkurenci deformējošais raksturs (piemēram, tas, ka sanāksmes mērķis bija uzsākt cenu saskaņotu paaugstināšanu). Savukārt pirmajā gadījumā Komisija ir vienkārši atbrīvota no šī pēdējā uzdevuma, jo uzņēmums ir atzinis savas darbības konkurenci deformējošo vai nelikumīgo raksturu.

147. Arī šī pieeja man neliekas tāda, kas aizskar Komisijas kompetenci administratīvajā procedūrā. Neapskatot tālāk šīs kompetences saturu, pietiek norādīt, ka, pretēji tam, ko apgalvoja prasītājas, naudas sods nav samazināts konkrētas juridiskās kvalifikācijas

atzīšanas dēļ, [piemēram, tas, ka uzņēma rīcība ir uzskatāma par nolīgumu, ar kuru nosaka cenas, atbilstoši EKL 81. panta 1. punkta a) apakšpunktam], bet tādēļ, ka tika atzīts iepriekš minētās uzņēmuma rīcības konkurenci deformējošais raksturs (piemēram, tas, ka sanāksmes mērķis bija kopīga cenu paaugstināšana). Uzņēmumi tādēļ nav aicināti sniegt precīzu juridisko kvalifikāciju, kuras sniegšana ir tikai un vienīgi Komisijas kompetencē.

148. Visbeidzot, attiecībā uz pēdējo iebildumu es uzskatu, ka Komisijas noteiktā atšķirība nav pretrunā tiesiskās palāvības aizsardzības principam.

149. Ir vienīgi jāatzīmē, ka pat pirms paziņojuma par sadarbību pieņemšanas Komisija jau piemēroja šo strīdīgo atšķirību. Tādējādi tā iepriekš minētajā lietā *Finnboard*/Komisija piešķīra naudas soda samazinājumu par divām trešdaļām uzņēmumiem, kas atzina pārkāpuma esamību, kamēr tie uzņēmumi, kas atzina faktus pēc būtības, ieguva naudas soda samazinājumu tikai par vienu trešdaļu⁶². Pirmās instances tiesa, Tiesai neatceļot

61 — Skat. iepriekš minēto Pirmās instances tiesas spriedumu lietā *BPB De Eendracht*/Komisija (325. punkts); 1998. gada 14. maija spriedumu lietā T-338/94 *Finnboard*/Komisija (*Recueil*, II-1617. lpp., 363. punkts, apstiprināts apelācijā ar iepriekš minēto Tiesas 2000. gada 16. novembra spriedumu lietā *Finnboard*/Komisija) un iepriekš minētajā lietā *May-Meluhof*/Komisija (330. punkts).

62 — Skat. ģenerāladvokāta Mišo secinājumus iepriekš minētajā lietā *Finnboard*/Komisija (13. punkts).

tās lēmumu, atzina, ka šī atšķirība bija attaisnojama, it īpaši attiecībā uz attiecīgo uzņēmumu rīcību administratīvajā procedūrā⁶³.

150. Pretēji tam, ko apgalvo prasītājas, nav nekas tāds, kas varētu ļaut domāt, ka Komisija nolēma atteikties no strīdīgās atšķirības piemērošanas, kad tā pieņēma Paziņojumu. Tieši pretēji, no Paziņojuma D daļas 2. punkta un it sevišķi no apstākļa vārda “tostarp” lietošanas ir skaidrs, ka faktu atzišana pēc būtības ir tikai viens no rīcības veidiem, kas var būt par pamatu naudas soda samazināšanai sadarbības dēļ.

151. Līdz ar to Pirmās instances tiesa nepieļāva nekādu tiesību kļūdu, uzskatot, ka Komisija likumīgi varēja piešķirt ievērojamāku naudas soda samazinājumu tiem uzņēmumiem, kuri atzina karteļa esamību, nekā tiem, kuri aprobežojās ar faktu atzišanu pēc būtības.

152. Es tādēļ ierosinu Tiesai noraidīt prasītāju izvirzīto sesto pamatu.

63 — Pirmās instances spriedums iepriekš minētajā lietā *Finnboard/Komisija* (364. un 365. punkts) un Tiesas spriedums iepriekš minētajā lietā *Finnboard/Komisija* (58. punkts).

V — Par pretapelāciju

153. Pretapelācija ir vēsta pret sprieduma lietā *KTS* un *AST/Komisija* 55.–68. punktu, ar kuru tika strīdīgais lēmums tika atcelts tiktāl, ciktāl tas piedēvēja *Thyssen Stahl* izdarīto pārkāpumu *KTN*.

154. Pirmās instances tiesā *KTS* apgalvoja, ka strīdīgais lēmums pārkāpa EOTK līguma 36. panta pirmo daļu, jo netika ievērotas tās tiesības tikt uzklautātai attiecībā uz *Thyssen Stahl* rīcību.

155. Pirmās instances tiesa atbalstīja šo pamatu ar šādu argumentāciju:

“55. Tiesības uz aizstāvēšanos, uz kurām atsaucās *KTS*, šajā gadījumā ir garantētas EOTK līguma 36. panta pirmajā daļā, saskaņā ar kurām pirms jebkādu naudas sodu, kas paredzēti šajā līgumā, piemērošanas, Komisijai attiecīgajai personai ir jādod iespēja iesniegt paskaidrojumu.

56. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesību uz aizstāvēšanos ievērošana visās procedūrās, kurās var piemērot sodus, ir uzskatāma par Kopienu tiesību pamat-

- principu, kurš ir jāņem vērā visos apstākļos, pat ja attiecīgā procedūra ir administratīva. Šī principa efektīva ievērošana paredz to, ka attiecīgajam uzņēmumam, sākot ar administratīvās procedūras stadiju, tiek dota iespēja lietderīgi darīt zināmu savu viedokli par apgalvoto faktu un apstākļu patiesumu un attiecināmību, kā arī par dokumentiem, uz kuriem Komisija balsta savus apgalvojumus [..]. No tā izriet, ka Komisija var ņemt vērā tikai tos faktus, par kuriem attiecīgajām personām bija iespēja iesniegt paskaidrojumus [..].
57. Tāpat ir jāatgādina, ka principā fiziskas vai juridiskas personas, kas vada attiecīgo uzņēmumu pārkāpuma izdarīšanas laikā, pienākums ir par to atbildēt, pat ja pārkāpumu konstatējoša lēmuma pieņemšanas dienā uzņēmuma vadība ir nokļuvusi citas personas atbildībā [..].
58. Šajā gadījumā no lietas materiāliem izriet, ka 1997. gada 24. aprīlī *KTN* un *Thyssen Stahl* katrs bija paziņojuma par iebildumiem adresāti un katrs no šiem uzņēmumiem uz to atbildēja atsevišķi ar to attiecīgo pārstāvju vēstulēm 1997. gada 30. jūnijā. Savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem *KTN* turklāt skaidri norādīja, ka tā iesniedza savus paskaidrojumus "*KTN* vārdā un labā".
59. Otrkārt, ir skaidrs, ka *KTN*, kuru vēlāk aizstāja [..] *KTS*, 1997. gada 23. jūlijā Komisijai adresētajā vēstulē piekrita tam, ka tai tiek piedēvēta atbildība par *Thyssen Stahl* pārmesto nodarījumu laika periodā no 1993. gada, kaut arī *Thyssen Stahl* darbība attiecīgo izstrādājumu nozarē tai netika nodota līdz 1995. gada 1. janvārim.
60. Patiesībā tās iepriekš minētajā vēstulē *KTN* skaidri norādīja:
- "Attiecībā uz iepriekš minēto procedūru [lieta IV/35.814 — *KTN*] Jūs lūdzāt *Thyssen Stahl* likumīgajam pārstāvim [..], lai [*KTN*] skaidri apstiprina to, ka līdz ar *Thyssen Stahl* darbības nerūsējošā tērauda plakano izstrādājumu nozarē nodošanu tā uzņēmās atbildību par jebkādu *Thyssen Stahl* rīcību tiktāl, ciktāl attiecīgie nerūsējošā tērauda plakano izstrādājumu produkti ir saistīti ar šo procedūru, un tas attiecas arī uz laika periodu līdz 1993. gadam. Ar šo mēs Jums to skaidri apliecinām."
61. Visbeidzot, Lēmuma 102. apsvērumā Komisija no šī paziņojuma secināja, ka tas būtu jāņem vērā Lēmuma rezolūtvajā daļā. Līdz ar to Komisija uzskatīja,

ka *KTN* ir atbildīgs par to *Thyssen Stahl* rīcību, kura tika uzskatīta kā pretēja EOTK līguma 65. panta 1. punktam [..], un tāpēc tai uzlika naudas sodu arī par rīcību, kurā tika vainota *Thyssen Stahl* [..]. Šajā sakarā Komisija Lēmuma 78. apsvērumā uzskatīja, ka pārkāpums, kurā tiek vainots *Thyssen Stahl*, ilga no 1993. gada decembra — Madrides sanāksmes datuma, kad sākās saskaņota darbība starp nerūsējošā tērauda plakano izstrādājumu ražotājiem, — līdz 1995. gada 1. janvārim — datumam, kad *Thyssen Stahl* pārtrauca savu darbību šajā nozarē.

62. Ir svarīgi uzsvērt, ka nav apstrīdams tas, ka, ņemot vērā *KTN* 1997. gada 23. jūlijā sniegto paziņojumu, Komisijai izņēmuma kārtā bija tiesības piedēvēt *KTN* atbildību par prettiesisku rīcību, kurā bija vainojama *Thyssen Stahl*, par laika periodu no 1993. gada decembra līdz 1995. gada 1. janvārim [..].

63. Taču tiktāl, ciktāl tas ir uzskatāms par izņēmumu principam, saskaņā ar kuru fiziska vai juridiska persona var tikt sodīta tikai par nodarījumiem, kuri tai tiek piedēvēti individuāli, šāds paziņojums ir jāinterpretē šauri. It īpaši, ja vien

pati persona nenorāda pretēji, nevar tikt pieņemts, ka persona, kas sniedz šādu paziņojumu, ir atteikusies izmantot tās tiesības uz aizstāvēšanos.

64. Tomēr pretēji tam, ko pēc būtības apgalvo Komisija, *KTN* 1997. gada 23. jūlijā paziņojums nevarētu tikt interpretēts arī kā *KTN* atteikšanās no tās tiesībām tikt uzklausi par *Thyssen Stahl* pārmesto nodarījumu paziņojumā par iebildumiem, kas tika darīts zināms *Thyssen Stahl* 1997. gada 24. aprīlī, attiecībā uz kuru *KTN* piekrita, ka kopš tā laika tā tiek uzskatīta par atbildīgu iespējamā naudas soda uzlikšanas gadījumā.

65. Tas vēl jo vairāk ir spēkā tāpēc, ka paziņojums par iebildumiem tika nosūtīts atsevišķi *KTN* un *Thyssen Stahl* un acīmredzot šis paziņojums nepiedēvēja *KTN* atbildību par minēto rīcību, kurā vainoja *Thyssen Stahl*.

66. Tādēļ ir jāatzīst, ka šajā gadījumā Komisija nebija devusi *KTN* iespēju sniegt savus apsvērumus par *Thyssen Stahl* pārmesto nodarījumu patiesumu un attiecināmību un ka tādēļ *KTN* šajā sakarā nevarēja izmantot savas tiesības uz aizstāvēšanos.

67. Tādējādi, kā tas izriet no judikatūras, Komisija nebija tiesīga piedēvēt atbildību par *Thyssen Stahl* rīcību *KTN*, ne līdz ar to arī uzlikt *KTN* naudas sodu par *Thyssen Stahl* pārmesto nodarījumu, ja šajā jautājumā paziņojums par iebildumiem tika nosūtīts tikai pēdējai [..].
- nosacījumu pārkāpums attiecībā uz atbildības par viena uzņēmuma konkurenci deformējošu rīcību pāreju otram uzņēmumam;
 - prasību attiecībā uz tiesībām uz aizstāvēšanos pārkāpums;
68. Ņemot vērā iepriekš minēto, *KTS* pamats ir jāatzīst par pamatotu un attiecīgi jāatceļ Lēmuma 1. pants tiktāl, ciktāl tas piedēvē *KTN* pārkāpumu, kuru pārmeta *Thyssen Stahl*.”
- būtiska faktu neprecizitāte un pierādījumu sagrozišana.

156. Līdz ar to Pirmās instances tiesa iepriekš minētā sprieduma 315. punktā nolēma samazināt *KTN* uzlikto naudas sodu par EUR 3 564 000.

A — *Par pirmo pamatu, kurš balstās uz pierādījumu sagrozišanu*

157. Savā apelācijas sūdzībā Komisija prasa anulēt apstrīdēto spriedumu šajā jautājumā. Tā izvirza četrus pamatus savas prasības atbalstam:

158. Savā pirmajā pamatā Komisija pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā neatzina to, ka *KTN* ir atteikusies izmantot savas tiesības uz aizstāvēšanos attiecībā uz *Thyssen Stahl* pārmesto nodarījumu.

— pierādījumu sagrozišana;

159. Tā uzskata, ka šajā jautājumā Pirmās instances tiesa sagrozija tai iesniegtos pierādījumus. Tā nepietiekami ņēma vērā noteiktus lietas materiālus, proti, tādus kā 1997. gada 24. aprīļa paziņojumu par iebildumiem, *Thyssen Stahl* atbildi uz paziņojumu par

iebildumiem un vēstuli, ar kuru Komisija lūdza KTN apstiprināt, ka tā piekrist uzņemt atbildību par *Thyssen Stahl* rīcību. Komisija uzskata, ka šo materiālu pilnīga pārbaude noteikti būtu atklājusi, ka KTN bija atteikusies no savām tiesībām tikt uzklaustītai attiecībā uz *Thyssen Stahl* pārmesto nodarījumu.

160. Ir zināms, ka saskaņā ar EOTK līguma 32.d pantu, kas ir identisks EKL 225. pantam, apelāciju var iesniegt, pamatojoties vienīgi uz likumu noteikumu pārkāpumu, izņemot jebkāda veida faktu novērtējumu⁶⁴.

161. Taču saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesa ir kompetenta pārbaudīt Pirmās instances tiesas faktu konstatējumu gadījumā, kad, pamatojoties uz lietas materiāliem, ir redzama šo konstatējumu būtiska neprecizitāte⁶⁵. Tiesa precizēja, ka šādos gadījumos būtiskai neprecizitātei ir jābūt skaidri redza-

mai no lietas materiāliem, lai nebūtu vajadzības veikt jaunu faktu novērtēšanu⁶⁶.

162. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja vienīgi Pirmās instances tiesas kompetencē ir novērtēt to, kāda vērtība ir jāpiešķir pierādījumiem⁶⁷, tad pierādījumu sagrozīšana ir jautājums, kuru var nodot pārbaudīt Tiesai apelācijas ietvaros⁶⁸. Pamatam, kurš balstās uz pierādījumu sagrozīšanu, ir jābūt vērnam uz to, lai atzītu, ka Pirmās instances tiesa izmainīja tai iesniegto pierādījumu nozīmi, saturu vai piemērojamību. Sagrozīšana var tādējādi izrietēt no pierādījumu satura izmaiņā⁶⁹, no to būtisku aspektu neņemšanas vērā⁷⁰ vai no to konteksta neņemšanas vērā⁷¹.

64 — Skat. it īpaši 1991. gada 1. oktobra spriedumu lietā C-283/90 P *Vidrányi/Komisija* (*Recueil*, I-4339. lpp., 12. punkts) un 1994. gada 2. marta spriedumu lietā C-53/92 P *Hilti/Komisija* (*Recueil*, I-667. lpp., 10. punkts).

65 — 1994. gada 1. jūnija spriedums lietā C-136/92 P *Komisija/Brazzelli Luoldi* u.c. (*Recueil*, I-1981. lpp., 49. punkts) un 2000. gada 30. marta spriedums lietā C-265/97 P *VBA/Florimex* u.c. (*Recueil*, I-2061. lpp., 139. punkts); 1997. gada 16. septembra rīkojums lietā C-59/96 P *Koelman/Komisija* (*Recueil*, I-4809. lpp., 33. punkts) un 1997. gada 6. oktobra rīkojums lietā C-55/97 P *ALUFASS* un *AKTI/Komisija* (*Recueil*, I-5383. lpp., 24. punkts).

66 — 1998. gada 28. maija spriedums lietā C-8/95 P *New Holland Ford/Komisija* (*Recueil*, I-3175. lpp., 72. punkts); spriedums iepriekš minētajā lietā *VBA/Florimex* u.c. (139. punkts) un 2000. gada 27. janvāra rīkojums lietā C-341/98 P *Proderec/Komisija* (Krājumā nav publicēts, 27. punkts).

67 — Skat. it īpaši iepriekš minēto spriedumu lietā *Komisija/Brazzelli Luoldi* u.c. (66. punkts); 1998. gada 7. maija spriedumu lietā C-401/96 P *Somaco/Komisija* (*Recueil*, I-2587. lpp., 54. punkts) un 1998. gada 17. decembra spriedumu lietā C-185/95 P *Baustahlgewebe/Komisija* (*Recueil*, I-8417. lpp., 24. punkts).

68 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Hilti/Komisija* (42. punkts); 1997. gada 16. septembra spriedums lietā C-362/95 P *Blackspur DIY* u.c./Padome un *Komisija* (*Recueil*, I-4775. lpp., 29. punkts); iepriekš minētais spriedums lietā *New Holland Ford/Komisija* (26. punkts); iepriekš minētais spriedums lietā *Baustahlgewebe/Komisija* (24. punkts); 1999. gada 9. septembra spriedums lietā C-257/98 P *Lucaccioni/Komisija* (*Recueil*, I-5251. lpp., 45.–47. punkts) un iepriekš minētais rīkojums lietā *ALUFASS* un *AKTI/Komisija* (25. punkts); 1997. gada 16. oktobra rīkojums lietā C-140/96 P *Dimitriadis/Revīzijas palāta* (*Recueil*, I-5635. lpp., 35. punkts) un rīkojums iepriekš minētajā lietā *Proderec/Komisija* (28. punkts).

69 — Attiecībā uz apstrīdētā tiesību akta sagrozīšanu skat. 2000. gada 27. janvāra spriedumu lietā C-164/98 P *DIR International Film* u.c./*Komisija* (*Recueil*, I-447. lpp., 47. un 48. punkts) un 2003. gada 11. septembra spriedumu lietā C-197/99 P *Beļģija/Komisija* (*Recueil*, I-8461. lpp., 67. punkts).

70 — Attiecībā uz apstrīdētā tiesību akta sagrozīšanu skat. 2001. gada 11. aprīļa rīkojumu lietā C-459/00 P (R) *Komisija/Trenker* (*Recueil*, I-2821. lpp., 71. punkts).

71 — Attiecībā uz apstrīdētā tiesību akta sagrozīšanu skat. 2003. gada 3. aprīļa spriedumu lietā C-277/01 P *Parlaments/Samper* (*Recueil*, I-3019. lpp., 40. punkts).

163. Šajā gadījumā Komisija apgalvo, ka Pirmās instances tiesa sagrozīja tai iesniegtos pierādījumus (neņemot vērā visus lietā esošos pierādījumus) un ka tās faktu konstatācija tādējādi ir būtiski neprecīza (tā kā *KTN* atteicās izmantot tās tiesības uz aizstāvēšanos). Pretēji tam, ko apgalvo *KTS*⁷², Komisijas pirmais pamats tādējādi ir pieņemams saskaņā ar iepriekš minēto judikatūru.

166. Ir piebilstams, ka tiktāl, ciktāl tā atkāpjas no Kopienu tiesību pamatprincipa piemērošanas, proti, tiesību uz aizstāvēšanos ievērošanas jebkurā procedūrā, kas var beigties ar sodīšanu, šādi atteikšanās ir noteikti jābūt skaidrai un nepārprotamai. Kā uzsvēra Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 63. punktā, attiecībā uz nevienu personu nevar pieņemt, ka tā ir atteikusies izmantot savas tiesības uz aizstāvēšanos.

164. Taču es uzskatu, ka šim pamats ir acīmredzami nepamatots.

165. Lietas materiālos nav nekas tāds, kas ļautu atzīt, ka *KTN* atteicās izmantot savas tiesības uz aizstāvēšanos attiecībā uz *Thyssen Stahl* pārņemto nodarījumu par laika periodu no 1993. gada decembra līdz 1995. gada janvārim. Ne tās atbildē uz pirmo paziņojumu par iebildumiem⁷³, ne tās atbildē uz otro paziņojumu par iebildumiem⁷⁴, ne tās protokolā par pieeju lietas materiāliem⁷⁵, ne arī tās 1997. gada 23. jūlija paziņojumā⁷⁶ *KTN* nenorādīja, ka tā nevēlējās darīt zināmu savu viedokli par *Thyssen Stahl* pārņemto nodarījumu iepriekš minētajā laika periodā patiesumu un attiecināmību.

167. Šādos apstākļos dokumenti, uz kuriem atsaucās Komisija (1997. gada 24. aprīļa paziņojums par iebildumiem, *Thyssen Stahl* atbilde uz paziņojumiem par iebildumiem un vēstule, ar kuru tā lūdza *KTN* apstiprināt, ka tā piekrīt uzņemties atbildību par *Thyssen Stahl* rīcību) nekādā ziņā nevarēja pierādīt to, ka *KTN* atteicās izmantot tās tiesības uz aizstāvēšanos. Tiktāl, ciktāl tie ir no cita autora un nevis no attiecīgā uzņēmuma (*KTN*), Pirmās instances tiesa nevarēja tiem piešķirt pierādījuma spēku attiecībā uz šī uzņēmuma nolūku atteikties izmantot savas tiesības.

168. Ņemot vērā iepriekš minēto, es uzskatu, ka Pirmās instances tiesa nepieļāva nekādu kļūdu, atzīstot, ka *KTN* neatteicās izmantot savas tiesības uz aizstāvēšanos attiecībā uz *Thyssen Stahl* pārņemtajiem nodarījumiem.

72 — Replikas raksts pretapelācijā (3. punkts).

73 — *KTS* iesniegtais prasības pieteikums lietā T-45/98 (6. pielikums).

74 — Turpat (7. pielikums).

75 — Turpat (8. pielikums).

76 — Turpat (9. pielikums).

169. Es tādēļ ierosinu Tiesai Komisijas pirmo pamatu noraidīt.

dumu apvienotajās lietās *CRAM* un *Rheinzink/Komisija*⁷⁸, kā arī uz Pirmās instances tiesas 1991. gada 17. decembra spriedumu lietā *Enichem Anic/Komisija*⁷⁹ un 1999. gada 11. marta spriedumu lietā *NMH Stahlwerke/Komisija*⁸⁰.

B — *Par otro pamatu, kurš balstās uz nosacījumu pārkāpumu attiecībā uz atbildības par viena uzņēmuma rīcību pāreju otram uzņēmumam*

172. Es uzskatu, ka šis otrais pamats arī ir nepamatots.

170. Ar savu otro pamatu Komisija apgalvo, ka Pirmās instances tiesa pārkāpa nosacījumus attiecībā uz atbildības par konkurenci deformējošu rīcību pāreju no viena uzņēmuma otram.

173. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru⁸¹ fiziskai vai juridiskai personai, kas vadīja attiecīgo uzņēmumu laikā, kad tika izdarīts pārkāpums, principā ir pienākums atbildēt par šo pārkāpumu pat tad, ja dienā, kad tika pieņemts lēmums par pārkāpuma konstatēšanu, atbildība par uzņēmuma vadīšanu tika nodota citai personai.

171. Tā apgalvo, ka neatkarīgi no jautājuma par to, vai *KTN* atteicās no savām tiesībām uz aizstāvēšanos, Komisijai jebkurā gadījumā bija tiesības tai piedēvēt *Thyssen Stahl* izdarīto pārkāpumu. Saskaņā ar tās teikto judikatūrā noteiktie nosacījumi, lai atkāptos no principa par uzņēmumu "personisko atbildību", tika izpildīti, tā kā *KTN* pieteicās par *Thyssen Stahl* ekonomisko un juridisko pārmantotāju. Komisija šajā sakarā atsaucas uz Tiesas 1975. gada 16. decembra spriedumu apvienotajās lietās *Suiker Unie* u.c./Komisija⁷⁷ un 1984. gada 28. marta sprie-

174. Turklāt Tiesa precizēja, ka "ekonomiskās pēctecības" nosacījums, kas ļauj atkāpties no uzņēmumu personiskās atbildības princi-

77 — Apvienotās lietas no 40/73 līdz 48/73, 50/73, no 54/73 līdz 56/73, 111/73, 113/73 un 114/73 (*Recueil*, 1663. lpp., 77.–84. punkts).

78 — Apvienotās lietas 29/83 un 30/83 (*Recueil*, 1679. lpp., 6.–9. punkts).

79 — Lieta T-6/89 (*Recueil*, II-1623. lpp., 235. punkts).

80 — Lieta T-134/94 (*Recueil*, II-239. lpp., 135.–138. punkts).

81 — Skat. it īpaši iepriekš minēto spriedumu lietā *Cascades/Komisija* (78. punkts); iepriekš minēto 2000. gada 16. novembra spriedumu lietā *Stora Kopparbergs Bergslags/Komisija* (37. punkts) un 2000. gada 16. novembra spriedumu lietā *C-297/98 P SCA Holding/Komisija* (*Recueil*, I-10101. lpp., 27. punkts).

pa gadījumā, kad darbība tiek pārņemta, tiek iesaistīts tikai tad, kad juridiskā persona, kas ir atbildīga par uzņēmuma vadīšanu pārkāpuma laikā, juridiski ir beigusi pastāvēt pēc iepriekš minētā pārkāpuma paziņošanas⁸².

175. Tomēr šajā gadījumā no lietas materiāliem ir skaidrs⁸³, ka *Thyssen Stahl* turpināja pastāvēt visu pārkāpuma laiku un (vismaz) līdz dienai, kad tika pieņemts strīdīgais lēmums.

176. Tādējādi judikatūra, uz kuru atsaucās Komisija, šajā gadījumā nav piemērojama.

C — Par trešo pamatu, kurš balstās uz prasību par tiesībām uz aizstāvēšanos pārkāpumu

177. Ar savu trešo pamatu Komisija pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā ir noteikusi pārāk stingras prasības attiecībā uz tiesībām uz aizstāvēšanos.

82 — Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Komisija/Anic Participazioni* (145. punkts); iepriekš minēto 2000. gada 16. novembra spriedumu lietā *Stora Kopparbergs Bergslags/ Komisija* (38. punkts) un 2004. gada 7. janvāra spriedumu apvienotajās lietās C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P *Aalborg Portland u. c./Komisija* (*Recueil*, I-123. lpp., 359. punkts).

83 — Skat. *KTS* sniegto informāciju pretapelācijas replikas rakstā (35. punkts), kuru neapstrīdēja Komisija.

178. Tā apgalvo, ka šajā gadījumā *KTN* bija divu paziņojumu par iebildumiem saņēmēja, proti, 1995. gada 19. decembra paziņojuma un 1997. gada 24. aprīļa paziņojuma; ka visas administratīvās procedūras laikā *KTN* iesniedza apsvērumus ne tikai savā, bet arī *Thyssen Stahl* vārdā; ka savā otrajā paziņojumā par iebildumiem Komisija precizēja, ka *KTN* uzņēmās atbildību par *Thyssen Stahl* rīcību; ka vēlākā vēstulē tā lūdza *KTN* to apstiprināt un ka savā 1997. gada 23. jūlija paziņojumā *KTN* apstiprināja, ka tā uzņēmos atbildību par *Thyssen Stahl* rīcību "arī par laika periodu līdz 1993. gadam".

179. Komisija uzskata, ka šādos apstākļos *KTN* pilnībā apzinājās pret *Thyssen Stahl* vērstos iebildums un ka tā zināja, ka Komisija tai piedēvētu *Thyssen Stahl* izdarīto pārkāpumu. Tādējādi tiesību uz aizstāvēšanos ievērošana pretēji tam, ko atzina Pirmās instances tiesa, neprāsīja, lai Komisija no jauna aicina *KTN* izteikt savu viedokli par *Thyssen Stahl* pārmestajiem nodarījumiem. Izvirzot šādu prasību, Pirmās instances tiesa tādējādi pieļāva tiesību kļūdu.

180. Šajā jautājumā ir jāatceras, ka tiesību uz aizstāvēšanos ievērošana visās procedūrās, kurās var piemērot sodus, ir uzskatāma par

Kopienu tiesību pamatprincipu, kurš ir jāņem vērā pat tad, ja attiecīgā procedūra ir administratīva⁸⁴.

181. Šis princips it īpaši prasa, lai Komisijas uzņēmumam nosūtītajā paziņojumā par iebildumiem būtu galvenie fakti pret šo uzņēmumu, tādi kā pārmestie nodarījumi, to kvalifikācija un pierādījumi, uz kuriem pamatojas Komisija, lai šis uzņēmums var pilnvērtīgi darīt zināmus savus argumentus pret to ierosinātajā administratīvajā procedūrā⁸⁵.

182. Turklāt 2000. gada 16. marta spriedumā apvienotajās lietās *Compagnie Maritime Belge Transports u.c./Komisija*⁸⁶ un 2003. gada 2. oktobra spriedumā lietā *ARBED/Komisija*⁸⁷ Tiesa precizēja, ka “[ņemot] vērā tā nozīmi, paziņojumā par iebildumiem ir nepārprotami jānorāda juridiskā persona, kurai, iespējams, tiks uzlikts naudas sods”.

183. Šajā gadījumā ir taisnība, ka savā 1997. gada 24. aprīļa paziņojumā par iebildumiem Komisija norādīja, ka *KTN* “uzņēmās atbildību par *Thyssen Stahl* rīcību, pirms tā tika izveidota”⁸⁸. Tomēr, kā atzina Pirmās instances tiesa apstrīdētajā spriedumā, šis paziņojums skaidri nenorādīja, ka Komisijas nolūks bija uzlikt *KTN* naudas sodu *Thyssen Stahl* izdarītā pārkāpuma dēļ. Tāpat tajā nebija skaidra aicinājuma *KTN* sniegt apsvērumus par *Thyssen Stahl* pārmesto nodarījumu patiesumu un attiecināmību, ne arī par dokumentiem, uz kuriem Komisija pamatojas šajā sakarā.

184. Turklāt no 1997. gada 24. aprīļa paziņojuma par iebildumiem izrietošo neskaidrību it īpaši uzturēja tas, ka šis paziņojums tika nosūtīts atsevišķi *KTN* un *Thyssen Stahl*. Ar šo divkāršo sūtīšanu Komisija ļāva noprast, ka *Thyssen Stahl* varētu tikt uzlikts naudas sods par pārkāpumu, ko tā izdarīja laika periodā pirms 1995. gada 1. janvāra.

185. Ņemot vērā iepriekš minēto, es uzskatu, ka 1997. gada 24. aprīļa paziņojums par iebildumiem neizpildīja ar judikatūru noteiktās skaidrības prasības. Pirmās instances tiesa tādejādi nepieļāva nekādu tiesību kļūdu,

84 — 1979. gada 13. februāra spriedums lietā 85/76 *Hoffmann-La Roche/Komisija* (*Recueil*, 461. lpp., 9. punkts).

85 — Šajā sakarā skat. 1970. gada 15. jūlija spriedumu lietā 41/69 *ACF Chemiefarma/Komisija* (*Recueil*, 661. lpp., 26. punkts); 1991. gada 3. jūlija spriedumu lietā C-62/86 *AKZO/Komisija* (*Recueil*, I-3359. lpp., 29. punkts) un 1993. gada 31. marta spriedumu apvienotajās lietās C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 un no C-125/85 līdz C-129/85 *Ahlström Osakeyhtiö u.c./Komisija* (*Recueil*, I-1307. lpp., 135. punkts).

86 — Apvienotās lietas C-395/96 P un C-396/96 P (*Recueil*, I-1365. lpp., 143. punkts).

87 — Lieta C-176/99 P (*Recueil*, I-10687. lpp., 21. punkts).

88 — *KTS* 1998. gada 10. martā adresētās vēstules Pirmās instances tiesas kanclerījam lietā T-45/98 4. pielikums (11.F punkts, neoficiāls tulkojums).

atzīstot, ka Komisija pārliecinoši nesniedza *KTN* iespēju sniegt savus apsvērumus par *Thyssen Stahl* pārmestajiem nodarījumiem.

186. Līdz ar to es ierosinu Tiesai trešo Komisijas pamatu noraidīt.

D — Par ceturto pamatu, kurš balstās uz faktu būtisku neprecizitāti un pierādījumu sagrozišanu

187. Ar savu ceturto pamatu Komisija pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā atzina, ka *KTN* nevarēja izmantot savas tiesības uz aizstāvēšanos attiecībā uz *Thyssen Stahl* rīcību.

188. Tā pēc būtības uzskata, ka apstrīdētais spriedums šajā jautājumā ir taisīts, pamatojoties uz faktu būtisku neprecizitāti un pierādījumu sagrozišanu. Saskaņā ar tās teikto "no lietas materiāliem izriet, ka *KTN* pēc saskaņošanas ar *Thyssen [Stahl]* spontāni un vairākkārt darīja zināmu savu viedokli par Komisijas izteiktajiem pārmetumiem [pret] *Thyssen [Stahl]* un ka tādējādi tā izmantoja savas tiesības uz aizstāvēšanos"⁸⁹.

189. Neatkarīgi no tā, ka Komisija neatbalstīja šo pamatu savos dokumentos⁹⁰, es uzskatu, ka tas jebkurā gadījumā ir nepamatots.

190. Jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru⁹¹ Tiesa var nosodīt Pirmās instances tiesas būtisku neprecizitāti faktu konstatācijā vienīgi tad, ja šī neprecizitāte *acīmredzami* izriet no lietas materiāliem. Līdzīgi mēs konstatējam, ka pamats, kurš balstīts uz pierādījumu sagrozišanu, var tikt atbalstīts tikai tad, ja Pirmās instances tiesa patiešām *mainīja* tai iesniegto pierādījumu nozīmi, saturu vai piemērojamību⁹².

191. Tomēr Pirmās instances tiesa šajā gadījumā nepieļāva nekādu tāda veida kļūdu.

192. Patiešām, lietas materiālu lasīšana, pat rūpīga lasīšana⁹³ pārliecinoši un acīmredzami neatklāj to, ka *KTN* izmantoja savas

89 — Sava atbildes raksta 94.–102. punktā tā analizē spriedumus, kas pēc pašas atzinuma (skat. atbildes rakstu, 54. punkts) attiecas uz citiem iebildumiem, proti, uz trešo pamatu attiecībā uz tiesību uz aizstāvēšanos prasībām.

90 — Skat. šo secinājumu 161. punktu.

91 — Skat. šo secinājumu 162. punktu.

92 — Skat. it īpaši *KTN* atbildi uz pirmo paziņojumu par iebildumiem; *KTN* atbildi uz otro paziņojumu par iebildumiem; 1997. gada 28. maija protokolu par piecju lietas materiāliem un *KTN* 1997. gada 23. jūlija paziņojumu (*KTN* iesniegtā prasības pieteikuma lietā T-45/98 attiecīgi 6., 7., 8. un 9. pielikums).

89 — Komisijas atbildes raksts (55. punkts).

tiesības uz aizstāvēšanos attiecībā uz *Thyssen Stahl* rīcību. Manuprāt, nav acīmredzams tas, ka *KTN* iesniegtie apsvērumi administratīvajā procedūrā vienā vai otrā veidā pamatoja arī Komisijas *Thyssen Stahl* pārņemtos nodarījumus.

193. Šādos apstākļos nevar uzskatīt, ka Pirmās instances tiesa pieļāva *acīmredzamu* neprecizitāti savā faktu konstatācijā vai sagrozīja pierādījumus.

194. Tādēļ es ierosinu Tiesai Komisijas pēdējo pamatu noraidīt.

VI — Lietas atkārtota izskatīšana Eiropas Kopienu Tiesā

195. Tiesas Statūtu 61. panta pirmajā daļā ir paredzēts — ja apelācija ir pamatota, Tiesa atceļ Pirmās instances tiesas lēmumu. Tā var pati pieņemt galīgu spriedumu attiecīgā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ sprieduma taisīšanai Pirmās instances tiesā.

196. Šajā gadījumā es uzskatu, ka tiesvedības stadija ir tāda, ka spriedumu var taisīt par jautājumu, kurā es ierosināju atcelšanu⁹⁴. Tādēļ es ierosinu Tiesai lietu izskatīt atkārtoti un pieņemt galīgo lēmumu attiecībā uz *Acerinox* pirmajā instancē izvirzīto pamatu.

VII — Par prasības pieteikumu pirmajā instancē

197. *Acerinox* prasa atcelt strīdīgo lēmumu un izvirza divus pamatus, no kuriem viens balstīts uz tās nepiedalīšanos pārkāpumā.

198. Šajā pamatā *Acerinox* apgalvo, ka Komisija neiesniedza pierādījumus par nolīguma vai saskaņotas darbības pastāvēšanu attiecībā uz sakausējuma piemaksas piemērošanu Spānijas tirgū.

199. Tā it īpaši uzsver, ka *Avesta* 1994. gada 14. janvāra faksā netika atrasti pierādījumi par šādu vienošanos, kurā ir norādīts, ka "*Acerinox* paziņoja, ka piemaksas tiks piemē-

⁹⁴ — Skat. šo secinājumu 27.–39. punktu.

rotas no 1994. gada 1. aprīļa (jā, no aprīļa)”. Saskaņā ar *Acerinox* teikto “ši informācija attiecībā uz prasītājas “paziņojumu” [...] bija neprecīza”⁹⁵ un “nekāds tāds “paziņojums” netika veikts”⁹⁶.

200. Šajā sakarā jāatgādina, ka strīda gadījumā par konkurences noteikumu pārkāpuma esamību Komisijai ir pienākums pierādīt pārkāpumus, ko tā konstatējusi, un sniegt pierādījumus, kas pienācīgi apstiprina faktu esamību par šādu pārkāpumu⁹⁷.

201. Tāpat ir jāatgādina, ka neviens Kopienų tiesību princips neaizliedz to, ka Komisija, lai konstatētu pārkāpuma esamību, pamatojas uz vienu dokumentu, ja vien tā pierādījuma spēks ir nešaubīgs un ja pats dokuments skaidri apstiprina pārkāpuma esamību⁹⁸. Līdzīgi Komisija kā uzņēmuma rīcības pierādījumu var izmantot korespondences sakarus starp trešām personām⁹⁹: tas, ka

uzņēmums, kas tiek vainots pārkāpumā, nav dokumenta autors¹⁰⁰ vai adresāts¹⁰¹, neatņem tam pierādījuma spēku, kurš ir jānovērtē tikai atkarībā no dokumenta satura un piemērojamības.

202. Šajā sakarā, lai noteiktu dokumenta pierādījuma spēku, ir jāņem vērā vairāki tādi faktori kā dokumenta izcelsme, apstākļi, kādos tas tika sagatavots, tā adresāts, saturs un ir jāprasa, vai saskaņā ar šiem faktoriem informācija, kas tajā ir, liekas saprātīga un uzticama¹⁰². Turklāt uzņēmums nevar likumīgi apstrīdēt dokumenta pierādījuma spēku, ja vien tas izvirza detalizētus atspēkojumus, kas var radīt šaubas attiecībā uz informācijas, kas ir šajā dokumentā, patiesumu¹⁰³.

203. Šajā gadījumā *Avesta* 1994. gada 14. janvāra faksa pierādījuma spēks nav apšaubāms.

95 — *Acerinox* iesniegtais prasības pieteikums lietā T-48/98 (9. punkts).

96 — Turpat.

97 — Skat. it īpaši iepriekš minēto spriedumu lietā *Baustahlgewerbe/Komisija* (58. punkts).

98 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Cimenteries CBR u.c./Komisija* (1838. punkts).

99 — Skat. it īpaši iepriekš minēto spriedumu lietā *Suiker Unie u.c.* (164. punkts) un Pirmās instances tiesas 2003. gada 11. decembra spriedumu lietā T-56/99 *Marlines/Komisija* (*Recueil*, II-5225. lpp., 46. punkts).

100 — Skat. it īpaši Pirmās instances tiesas 1994. gada 15. marta spriedumu lietā T-100/92 *La Pietra/Komisija* (*Recueil EP*, I-A-83. un II-275. lpp., 37. punkts).

101 — Skat. it īpaši Pirmās instances tiesas 2003. gada 16. decembra spriedumu apvienotajās lietās T-5/00 un T-6/00 *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Komisija* (*Recueil*, II-5761. lpp., 174. punkts).

102 — Tiesnieša Vesterdorfa [*Vesterdorf*], pildot ģenerālvokāta pienākumus, secinājumi Pirmās instances tiesas 1991. gada 24. oktobra lietā T-1/89 *Rhône-Poulenc/Komisija* (*Recueil*, II-867. lpp., II-956. lpp.) un iepriekš minētais spriedums lietā *Cimenteries CBR u.c./Komisija* (1838. un 3172. punkts).

103 — Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Cimenteries CBR u.c./Komisija* (1346.–1349. punkts) un, pretējam gadījumam, Pirmās instances tiesas 2003. gada 8. jūlija spriedumu lietā T-65/02 *Chetand/Parlaments* (Krājumā nav publicēts, 48. turpmākie punkti).

204. Šo faksu rakstīja *Avesta* pārstāvis Madrides sanāksmē, proti, W.¹⁰⁴. Fakss sekoja pēc sanāksmes, kurā galvenie nerūsējošā tērauda izstrādājumu ražotāji vienojās par tās sakausējuma piemaksas piemērošanu no šīs sanāksmes datuma, kas tika aprēķināta, izmantojot identiskas atsauces vērtības. Tas tika uzrakstīts arī īsi pēc tam, kad *Ugine* visiem saviem konkurentiem 1994. gada 11. janvārī pa faksu nosūtīja detalizētu informāciju par sakausējuma piemaksu, ko tā plānoja piemērot Francijas tirgū, sākot ar 1994. gada 1. februāri.

“Saskaņā ar mūsu rīcībā esošo informāciju, zināmi pasākumi jau tika veikti:

- *Ugine* paziņoja par šādu piemaksu piemērošanu, sākot ar 01.02.1994.:

4,36 sterliņu mārciņas par kvalitāti 430

205. Turklāt strīdīgais fakss tika adresēts *Avesta* meitas sabiedrībām — piegādātājam un sekoja iepriekšējam faksam, kas tika nosūtīts 1993. gada decembra vidū, ar kuru *Avesta* tām paziņoja par iespēju ieviest sakausējuma piemaksu, sākot ar 1994. gada februāri¹⁰⁵.

47,55 sterliņu mārciņas par kvalitāti 304 un

74,03 sterliņu mārciņas par kvalitāti 316;

206. Visbeidzot, attiecībā uz tā saturu, strīdīgais fakss šķiet arī uzticams un saprātīgs. Tajā *Avesta* informē savas meitas sabiedrības par zināmu konkurentu pieņemto nostāju attiecībā uz sakausējuma piemaksas piemērošanas datumu to iekšzemes tirgos ar šādiem noteikumiem:

- *Acerinox* paziņoja, ka piemaksas būs piemērojamas, sākot ar 01.04.1994. (jā, no aprīļa!);

- *Outokumpu*, domājams, saglabās šādu nostāju, bet to vēl nav apstiprinājis;

104 — Šis personas vārds strīdīgajā lēmumā bija aizklāts (skat. apsvērumu 21. punktu), un tāpēc tas šajos secinājumos netiks atklāts.

105 — Strīdīgajā faksā ir precizēts: “Martin mentioned in a fax before Christmas that there is a possibility that surcharges [...] could be applied from February onwards” (“Martins pirms Ziemassvētkiem nosūtītajā faksā norādīja, ka pastāv iespēja, ka piemaksas [...] varētu tikt piemērotas, sākot ar februāri”) (neoficiāls tulkojums).

- *Thyssen* plāno paziņot nākošajā pirmdienā;

- Attiecībā uz *Krupp* mums pagaidām vēl nav nekādas informācijas; 209. Es tādējādi Tiesai ierosinu *Acerinox* izvirzīto pamatu noraidīt.

- *Ilva* darīja zināmu, ka tā piemēros izmaiņu pamata cenu, sākot ar februāri, bet šīs izmaiņas skaršot tikai nolikta-vas un nevis gala lietotājus;

VIII — Par tiesāšanās izdevumiem

- ALZ vēl nav pieņēmis savu nostāju.”

207. Līdz ar to informācija, saskaņā ar kuru *Acerinox* apsoliya piemērot sakausējuma piemaksu Spānijas tirgū, sākot ar 1994. gada 1. aprīli, liekas grūti apstrīdama. *Acerinox*, starp citu, nav izvirzījusi nekādus detalizētus atspēkojumus, kas varētu radīt šaubas par šīs informācijas patiesumu.

208. Ņemot vērā iepriekš minēto, es uzskatu, ka strīdīgais fakss ir uzskatāms par pierādījumu tam, ka 1994. gada 14. janvārī *Acerinox* jebkurā gadījumā ir izteikusi savu nodomu Spānijā piemērot sakausējuma piemaksu saskaņā ar noteikumiem, par kuriem vienojās attiecīgās sabiedrības Madrides sanāksmē, un tādējādi pievienojās kartelim.

210. Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 2. punkta pirmo daļu, kas piemērojama apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 118. pantu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Šajā gadījumā Komisija prasīja piespriet prasītājām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un prasītājām spriedums ir nelabvēlīgs (gandrīz) visos to pamatos. Līdz ar to es uzskatu, ka tām būtu jāpiespriež atlīdzināt visus ar šo apelācijas procedūru radušos tiesāšanās izdevumus.

211. Turklāt Reglamenta 122. panta pirmā daļa paredz, ka, ja apelācija ir pamatota un Tiesa lietā taisa galīgo spriedumu, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem. Šajā gadījumā *Acerinox* pamats, kas balstīts uz tās nepiedalīšanos kartelī Spānijas tirgū, netika atbalstīts un Komisija prasīja piespriet prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Tādā pie- spriež *Acerinox* atlīdzināt tiesāšanās izdevu- mus šajā jautājumā saskaņā ar Reglamenta 69. panta 2. punktu. Attiecībā uz pārējo nav iemesla mainīt sprieduma lietā *Acerinox*/Komisija rezolutīvo daļu.

IX — Secinājumi

212. Pamatojoties uz iepriekš minētajiem apsvērumiem, es ierosinu Tiesai atzīt:

- “1) Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesas 2001. gada 13. decembra spriedums lietā T-48/98 *Acerinox*/Komisija ir atcelts tiktāl, ciktāl tas noraida prasītājas pamatu, kas balstīts uz tās nepiedalīšanos karteli Spānijas tirgū;
- 2) pārējā daļā apelācijas ir noraidāmas;
- 3) *Compañía Española para la Fabricación de Aceros Inoxidables SA (Acerinox)* prasība atcelt tiesību aktu ir noraidāma;
- 4) *Compañía Española para la Fabricación de Aceros Inoxidables SA (Acerinox)*, *ThyssenKrupp Stainless GmbH* un *ThyssenKrupp Acciai Speciali Terni SpA* piespriet segt pašām savus tiesāšanās izdevumus, kas tām radušies apelācijas tiesvedībā, kā arī atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas šajā tiesvedībā radušies Eiropas Kopienu Komisijai;
- 5) *Compañía Española para la Fabricación de Aceros Inoxidables SA (Acerinox)* piespriet segt pašai savus tiesāšanās izdevumus, kas tai radušies tiesvedībā pirmajā instancē, kā arī atlīdzināt divas trešdaļas no tiesāšanās izdevumiem, kas šajā tiesvedībā radušies Eiropas Kopienu Komisijai. Vienu trešdaļu no saviem tiesāšanās izdevumiem Komisija sedz pati.”